

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRIT DANMARK

UDGIVET AF EN KREDS AF DANSKE

NUMMER 15

Fredag den 17. August 1945

4. AARGANG

KRIGENS MILEPÆLE

Af Peter P. Rohde

Naar man sammenligner de allierede Nationers diplomatiske og militære Ledelse af denne Krig og af Krigen 1914—18, forbløffes man over Forskellen. Dengang var der uendelige Kompetancestridigheder og personlige Skændsmaal, Lloyd George med Asquith, Poincaré med Clemenceau, Nivelle med Pétain og denne med Foch, Haigh med French, Jellicoe med Beatty, Churchill med Fisher og Wilson med alle (for slet ikke at tale om Forholdene i Rusland). Franskændene kunde ikke samarbejde med Englænderne, først i November 1917 fik de allierede et fælles øverste Krigsraad, og først efter Nederlaget i Marts 1918 blev Overkommandoen paa Vestfronten samlet hos Foch. Overkommandoen over de øvrige Fronter fik han seks Dage inden Vaabenstilstanden. En Koordination med de russiske Militærplaner var der knap nok Tale om.

Alle disse Ting er man blevet skaaet for i denne Krig, hvor den militære Ledelse har ligget fast i de samme Hænder, og hvor Samarbejdet paa de vestlige og sydlige Fronter under Eisenhowers Ledelse, paa Havene under engelsk Overkommando, er forløbet ganske smertefrit, mens Koordinationen mellem Vest og Øst er blevet mere intim.

Æren herfor tilkommer først og fremmest de førende Stormagters politiske Spidser og er saa meget mere

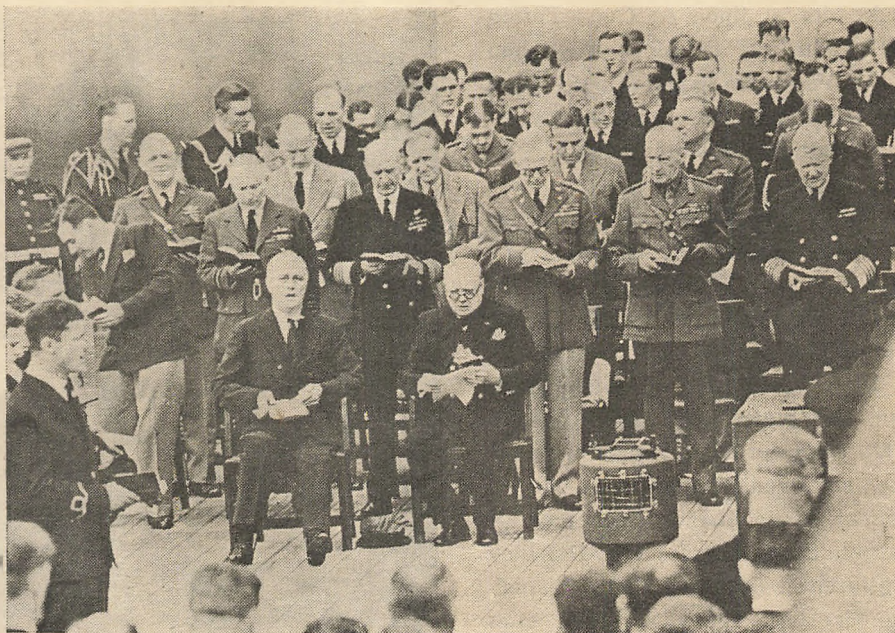
bemærkelsesværdig, som det er de størst tænkelige Modsætninger, der har maattet sætte sig ved samme Bord og snakke om Tingene, Repræsentanterne for Proletariatets Diktatur — og for Kapitalens. Endnu en Grad mere bemærkelsesværdig, naar man betænker, at det var Churchill, der var den inspirerende Kraft bag Interventionskrigene mod den nyfødte Sovjetunion i 1918—20, denne Churchill, der saa sent som i 1940 kunde udtale:

»Den Tjeneste, Finland har ydet Menneskeheden, er prægtig. Det har for Alverdens Øjne afsløret den røde Hærs og den røde Luftflaades militære Uduelighed. Mange Illusioner om Sovjetrusland er bristet under de sidste Par Ugers Kampe ved Polarkredsen. Nu kan enhver se, hvordan Kommunismen faar en Nations Sjæl til at gaa i Forraadnelse, hvordan den gør et Folk ussel og sultent i Fredstider og nedrigt og raat i Krig.«

Man kan forstaa, at Tyskerne lige til det sidste blev ved at tro paa, at

det maatte bryde sammen, dette besynderlige Venskab. Men politiske Venskaber er en Kategori for sig, der følger sine egne Love, og man maaler bedst den voksende Forstaaelse mellem de tre store Magter paa de Konferencer, der har været afholdt, og hvoraf de vigtigste er Atlanterhavsmødet i August 1941, Konferencerne i Moskva Oktober 43, Teheran en Maaned senere, Dumbarton Oaks Oktober 44, Krim Februar 45, San Francisco Maj—Juni 45 og Potsdam i Juli Maaned.

Atlanterhavsdeklarationen var en Ouverture med visse Ledemotiver, man havde hørt før. De 8 Punkter, der blev sat op, var: 1) Ingen territorial Udvidelse. 2) Grænsefastsættelse paa Grundlag af national Selvbestemmelse. 3) Genoprettelse af de erobrede Staters Frihed. 4) Lige Adgang for alle Stater til Verdens Raastoffer. 5) Internationalt økonomisk Samarbejde. 6) Sikkerhed for alle Folk mod Angreb. 7) Havenes Frihed. 8) Afrustning af Angriberstaterne.

Roosevelt og Churchill mødes første Gang under Krigen paa Slagskibet »Prince of Wales« i Atlanterhavet i 1941.

INDHOLD:

Krigens Milepæle	1
Forfatningssagen skal løses nu ..	3
Demokratiets Skole og Frihedsbevægelsens Museum	4
Leder: En folkedemokratisk Blok	6
Fælleskabet maa bevares.....	6
Vi kan ikke tolerere Skattesnydere	7
Ehrenburgs Artikler	8
Læserne har Ordet	10
Er Frihedskampen slut?	11
Cenrejsningen og Frihedskæmperne	12
Ugens Bidstrup	13
Tillid til Samfundet	15

Det er jo nærmest en Sammenkøbing af Wilsons 14 Punkter, usalig Ihukommelse, og havde hovedsageligt en propagandistisk Værdi paa et Tidspunkt, da England var ved at samle det splittede og kuede Europa til Modstand under sin Ledelse. U. S. A. var dengang endnu ikke trukket ind i Krig, saa Roosevelts Deltagelse i Mødet maa ses som en hjælpende Haand til en Broder i Nød. Sovjetunionen var ikke repræsenteret, man regnede med, at den vilde bryde sammen under det tyske Pres, tænkte sig i bedste Fald, at Tyskerne kunde standses ved Volga eller Ural, regnede ikke med den som andet end et Moment, der kunde skaffe England et kortere eller længere Pusterum, inden det gik løs igen. Men som Aaret led til Ende, og Sovjetunionen stadig bestod, ja evnede at standse og slaa Tyskerne ved Moskvas Mure, begyndte der at finde en Omvurdering Sted. Eden fløj til Moskva — han kendte Vejen fra gamle Dage. Siden fulgte Churchill efter, og Molotov af lagde Høflighedsvisit i London. Parterne begyndte at finde hinanden.

Alligevel skulde det vare to Aar, før den første virkelige Konference kom i Stand. Det var i Moskva, og her mødtes Udenrigsministrene Eden, Cordell Hull og Molotov og underkastede alle de afgørende Emner en første Drøftelse. Her blev Sædekornene nedlagt til alt, hvad der siden skulde spire op, ikke, som ved Atlanterhavsmødet, i abstrakt Almindelighed, men med de konkrete Situationer for Øje. Her blev Krigsførelsen drøftet, Italiens Behandling (Spørgsmaalet var aktuelt efter den paabegyndte Invasion), Østrigs Genoprettelse, Afstrafning af Krigsfor-

bryderne, Forberedelsen af en international Fredsorganisation, hvis egentlige Udformning dog blev udskudt til en senere Konference, der skulde afholdes i Washington. Den udsendte Erklæring fremtraadte i Form af en Firemagtsaftale, idet den kinesiske Ambassadør i Moskva var Medunderskriver.

Moskvakonferencen var et stort Skridt fremad og forløb mere smertefrit, end de fleste havde turdet haabe. Men der manglede noget i at give den fuld Autorisation, det kunde kun Regeringscheferne give den. Derfor fulgte Mødet i Teheran mellem Roosevelt, Stalin og Churchill næsten umiddelbart efter. Her blev i det væsentligste de samme Emner taget op og ført videre frem. Teherankonferencen faar derved sin egentlige Betydning som Beseglingen af Moskvamødets epokegørende Arbejde.

Paa Hjemvejen gjorde Roosevelt og Churchill Ophold i Kairo for at møde Chiang Kai-Chek. Det fjernøstlige Spørgsmaal var nemlig ikke blevet drøftet paa de foregaaende Konferencer, da Sovjetunionen jo ikke var i Krig med Japan og derfor uinteresset i denne Sag. I Kairo blev der Enighed om de Maal, man skulde kæmpe for i Østen: Japan skulde berøves alle de Øer i Stillehavet, det havde erobret siden 1914; Mansjuriet, Formosa og Fiskerøerne skulde tilbagegives Kina,

og Korea skulde gøres til en uafhængig Stat.

Med disse tre Konferencer var Krigsmaalene blevet defineret, Krigsførelsen aftalt, de enkelte Landes militære Operationer koordineret og Fredens allerelementæreste Problemer berørt. Der kunde derfor hengaa et langt Tidsrum, før der blev Brug for nye Sammenkomster, det skete først, da Krigens Afslutning kom indenfor Synsvidde og *Fredens Problemer* derfor trængte sig paa. De fire følgende Konferencer: Washington (Dumbarton Oaks), Jalta, San Francisco og Potsdam udgør da en ny Enhed; nu er det ikke mere Krigens, men Krigsafslutningens og Fredens Problemer, der staar paa Dagsordenen. Proceduren er den samme som ved de foregaaende Konferencer: efter indledende Ekspertmøder, hvor Fundamentterne støbes, træder Regeringscheferne sammen og lægger Tag paa Huset.

Moskvakonferencen havde henvist Udformningen af Folkeforbundet til en Drøftelse i Washington. Her mødtes saa den amerikanske Viceudenrigsminister Stettinius, Undersekretæren i Foreign Office Cadogan og Sovjetunionens og Kinas Ambassadører i Washington i August og September 44 for at udarbejde Hovedlinjerne for en Fredsorganisation, og her blev »de forenede Nationer« undfanget.

(fortsættes Side 14)

Sejren er vundet — og de tre Store, Churchill, Truman og Stalin, har i Potsdam afgjort Tysklands Fremtid.

Hvad vi vil:

Forfatningssagen skal løses nu

I sidste Nummer af »Frit Danmark« blev der i en kortfattet Programerklæring trukket visse Hovedlinjer op som et Udtryk for, hvad det er, »Frit Danmark« vil. Det er Hensigten i denne og en Række følgende Artikler nærmere at udbyde og konkretisere dette Program, saaledes at »Frit Danmark« angaaende en Række af de afgørende Problemer i Dagens Politik tager positivt Standpunkt — ikke for noget enkelt politisk Parti, men for en fremskridtsvenlig Politik, der ikke bygger paa utopiske Fantasier, men er et reelt Arbejdsprogram, som kan og bør gennemføres, hvis der er en tilstrækkelig stærk og vaagen Folkevilje til at bære den frem. At være denne Folkeviljes Organ og Samlingsmærket for alle de Kredse, der bekender sig til en saadan Fremskridtspolitik, er »Frit Danmark«s egentlige Opgave — nu som under Besættelsen, hvor Kampen for den nationale Frigørelse ogsaa var nøje forbundet med en social Linje — det var jo ikke blot et frit Danmark, det var ogsaa et bedre Danmark, vi kæmpede for. Nu er Tiden inde til at gøre opmærksom paa, ad hvilke Veje man naar til dette bedre Danmark.

*

Et af de Problemer, som skal og maa løses i den allernærmeste Fremtid, er Forfatningssagen.

Det er ganske urimeligt, at Danmark har bibeholdt saa høj en Valgretsalders som henholdsvis 25 og 35 Aar. Mange Lande har en betydelig lavere Valgretsalders end Danmark, og to Lande, Sovjetunionen og Jugoslavien, hvis Folk har gjort en særlig Kraftanstrengelse i Kampen mod Nazismen, har en Valgretsalders saa lav som 18 Aar. Med den Interesse, der i Ungdommen er for Politik, og i Betragtning af den Indsats, Ungdommen har gjort i Landets sværeste Tid, er det urimeligt og uretfærdigt at bevare de nuværende Aldersgrænser. En Nedsættelse til 21 Aar er i Virkeligheden et beskedent Krav. Man skal vel ogsaa lede længe for at finde en ansvarlig Politiker, der — i hvert Fald teoretisk — tør gaa imod en saadan Nedsættelse, og den kan gennemføres allerede i dette Aar. Enhver Udskydelse af dette Spørgsmaal er en Sabotering af Ungdommens berettigede Krav og modarbejder i Virkeligheden en sund Fornyeelse indenfor det politiske Liv.

Landstingets Opløsning er jo nødvendig af den simple Grund, at det siddende Ting er valgt under Besættelsestidens Mørklægning og grundlovsstridige Partiforbud. Dertil kommer, at det er Landstinget, der skal udpege Medlemmer af den Rigsret, som skal afsige Dom i Sager, der bliver rejst mod

Ministre fra Besættelsestiden. Det vil ogsaa blive en uharmonisk Rigsdag, hvis Folketinget nyvælges, mens Besættelsestidens Landsting bliver siddende. Den Udvikling, som siden da er sket, maa afspejle sig i hele Rigsdagen.

En Landstingsopløsning rejser imidlertid automatisk Spørgsmaalet om en Grundlovsændring, hvorefter Landstinget helt afskaffes. En Nedsættelse af Valgretsalders for begge Ting til 21 Aar vil give et Landsting, der er en tro Kopi af Folketinget og altsaa overflødig. Ganske vist maa en todelt Rigsdag, valgt med 21 Aars Valgret, altid være et sandere Udtryk for Folket og mere arbejdsdygtig end en todelt Rigsdag, der er valgt med 25 og 35 Aars Grænserne, men der maa naturligvis foretages én Grundlovsændring, der enten helt afskaffer Landstinget eller i det mindste giver en vis Mening med en Tvedeling. Kan der tilvejebringes Enighed om en fuldstændig *Afskaffelse af Landstinget*, er dette den mest overskuelige og hurtigst gennemførte Løsning.

Ved en kommende Grundlovsrevision er der desuden to andre Forhold, som ogsaa samtidig burde ændres.

Det ene drejer sig om de Bestemmelser i Grundloven, der vedrører *Grundlovsændringernes Vedtagelse*. Som Forholdet nu er, skal f. Eks. en Folkeafstemning give Flertal for Ændringen med Ja-Stemmer fra mindst 45 pCt. af samtlige Vælgere. Det betyder igen, at det kan blive de ligeglade Sofa-vælgere, som kommer til at afgøre, hvilke Ændringer der skal gennemføres eller falde. Saadan var det i 1939. Det kan ogsaa hævdes, at Fortidens Politikere ikke bør have Ret til at binde Fremtidens Vælgere, men selv om man gaar ind paa den Tankegang, at en Grundlovsændring ikke bør kunne ske uden en vis Stemmedeltagelse, viser dog alene Eksempel fra 1939, at den nuværende Ordning er urimelig.

Den anden Bestemmelse i Grundloven, som fortjener at revideres, gælder *Fortabelsen af Valgretten*. Netop i denne Tid, hvor Stikkere, Landsforrædere etc. ved Dom mister Valgretten, bør man betænke, at der paa den Maade sker en Sidestilling af dem og de fattigste i Landet, dem, der er nødt til at modtage Fattighjælp og derved mister Valgretten til Rigsdagen. Enhver økonomisk Begrænsning af Valgretten maa slettes af Grundloven for saa vidt angaar arbejdsvillige Mennesker — en uforbederlig Drivert lider ingen Skade ved at blive sparet for Gangen til Valgstedet.

Om Nødvendigheden af disse Grundlovsændringer skulde der kunne blive Enighed i vide Kredse.

Vi henviser i øvrigt til Bladets Leder Side 6.

DEMOKRATIETS SKOLE OG FRIHEDSBEVÆGELSENS MUSEUM

Af Arkitekter M. A. A. Erik Holst og Aage Holst

»Demokratiets Skole« er Overskriften for en Artikel i F. D. Nr. 14, hvor Kommunalærer Ib Hauge peger paa Nødvendigheden af en ny Skoleform, og det er i høj Grad glædeligt, at der bliver arbejdet intenst med Gennemførelsen af disse Planer.

Undervisningsformen er afgørende for Mentaliteten.

Det er paa høje Tid, at Sagen tages op, at man gør sig klart, hvilke Fejl man gør ved den nuværende Skoleuddannelse, hvor en stor Del af alle Børn stemples som Undermaalere, og hvor kun et meget ringe Antal af de bedst begavede lærer at tænke selv.

»Den frie Skole« har haft trange Kaar, siden man startede Forsøgene i Vanløse for ca. 20 Aar siden, ufatteligt, vi er herhjemme langt bagefter Udviklingen i andre Lande. I Amerika er den nye Undervisningsform »learning by doing« en Realitet, men nu ser en Kreds af Pædagoger Muligheden for at realisere Ideerne, idet F. D.s Lærergroupe og Socialpædagogisk Forening har henvendt sig til Undervisningsministeren med Anmodning om at faa Lov at gennemføre en saakaldt »Helhedsskole« paa det nyopførte tyske Privatskole i Emdrup i København.

Kan den tyske Skolebygning blive en tilfredsstillende Demokratiets Skole?

Mon Kommunalærer Hauge virkelig mener, at Bygningen paa Hjørnet af Emdrupvej er det rette Hus til Gennemførelse af denne vigtige Opgave, er det ikke mere Glæden ved at se et Utal af ubenyttede Skolelokaler, og Glæden ved at se de nye Skoleplaner realiseret uden besværlige Forhandlinger med Ministerier og andre Myndigheder i en Tid, hvor det synes vanskeligt at skaffe Penge og Materialer til at opføre de rigtige Skolebygninger?

Form og Indhold maa dække hinanden.

Denne Del af Opgaven maa dog ikke forsømmes, man maa gøre sig klart, at

Rammen om den Undervisning, der forsøges planlagt nu, kan være afgørende for, om dette saa saa samfundsmæssigt vigtige kulturelle Arbejde vil blive tilfredsstillende, idet Rammen skaber Arbejdsmuligheder.

Ligesaa vel som Barnet kan skades ved en forkert psykologisk Opdragelse, kan det skades i forkerte Omgivelser.

Forsøgsskolen skal bringes paa Linie med Tanker om Skolebygning, der gør sig gældende i andre Lande som Amerika, Østrig, Schweiz og Sverige.

Skolebygningen er ikke mer et Kolossalkompleks, men maa opløses i fordringsløse mindre Huse, hvor Barnet har Mulighed for at føle sig tilpas, hvor man har Forbindelse med »det grønne«, og hvor man har Mulighed for at skabe de Omgivelser, der giver Mening i »den frie Skole«.

Hvor i den tyske Skolebygning finder man de luftige venlige Rum med de nødvendige Friluftsbalkoner til Vuggebørn, hvor finder man de hyggelige Rum med direkte Adgang til Smaahaver, anvendelige til Børnehaver og Friluftundervisning, hvor finder man de hjemlige Omgivelser, hvor Børnene føler sig til Rette uden at knuges af den mægtige Anstalt? Hitler forstod at opdrage sine unge i sin Aand og forstod Betydningen heraf, han forstod at tage Kunstarterne og ikke mindst Arkitekturen i sin Tjeneste, at skabe Rammerne om en Opdragelse til Overmennesker, som var Nazismens Maal. Den tyske Skole hviler paa en 2 m høj bombesikker Sokkel, meterbrede Trapper fører op til den over 10 m høje Aula, kolde haarde Sten dækker Gulvene, graa Kunstmarmorsøjler bærer de tunge Stenbalkoner, overalt hviler en Aand af Støvletramp og rungende Kommandøraab, i Tagetagen er indrettet 50 m Skydebaner, Taarn og Tinde rejser sig mod Himlen som et Udtryk for Herrefolket, forløjet og forlorent er det hele.

Det vilde ganske vist være morsomt,

om vi lige kunde bruge Nazisternes Hitlerjugendburg til Opdragelse af Børn i den stik modsatte Retning, men her har Hitler snydt os, det maa vi erkende.

Men hvad skal da Bygningen bruges til? Vi har da ikke Raad til at lade dette Kompleks til 7 Millioner ligge ubenyttet hen, nu det engang er bygget, ganske vist skal Landet have Raad til den tyske Besættelse, der kostede henved 8¹/₂ Milliard, deraf den sidste Uge ca. 300 Millioner, men nu har vi vel ikke Raad til at jævne Nazisternes største civile Bygningskompleks i Danmark med Jorden.

Den tyske Skolebygning som Frihedsbevægelsens Museum.

»Monumentet« ved Emdrupvej paa den smukt beliggende Grund overfor Emdrup Sø, (desværre en af de smukkeste Grunde i Københavns Omegn) er bygget af en af Hitlers nærmeste Medarbejdere og Udvalgte til at udtrykke Rigets »Storhed« gennem Arkitekturen, Arkitekt Werner March, Bygmester for »Das Olympia-Stadion der Reichshauptstadt« m. m.

En Arkitekt, hvis Arbejde i »Nordmarken« det sikkert var Meningen, vi skulde føle os meget bærede over.

Bygningen, der er et rendyrket Udtryk for Nazitpropaganda i Landet og paa Linie med Nazismens Bygværker og Projekter til Kaserner og Militærskoler rundt i Europa, kan — i sig selv en Museumsgenstand — anvendes som Rammen om Frihedsbevægelsens permanente Udstilling eller Museum, og mere end det — om det autentiske Materiale over Terroreren og den politiske Indblanding i Danmark og de andre besatte Lande, over Nazismens Maal og Midler i Tyskland, samt de imperialistiske Udslag og Facismens Forløb i Italien, alt skildret fra den første Begyndelse i Tyverne.

Bygningen er stor, men det skal nok vise sig, at Materialet er saa omfattende, hvis det skal fremstilles grundigt, at det kan fylde denne.

Rendebanen og den kæmpemæssige Legeplads kan sløjfes, og det store Areal kan f. Eks. anvendes til Opførelse af Forsøgsskolen.

Nazismens Maal og Midler saavel som Kampen imod dem maa aldrig glemmes.

Man er i Besiddelse af et stort autentisk Materiale, der vokser umaadeligt Dag for Dag. Det er vor Tids Opgave at tage Standpunkt til, paa hvad Maade dette Materiale skal bevares for Efterverdenen.

Det er vor Pligt for at undgaa, at værdifuldt Materiale gaar tabt, at det hele staa urørt, indtil man har udarbejdet en Plan over den Form, hvori Materialet skal samles.

Nazisternes Mindetavler og andre Efterladenskaber maa ikke tilintetgøres, før man har bestemt, hvad Skæbne de skal have, og det er saaledes ogsaa forkert, naar man har pillet Spiret af den tyske Skole.

Tidsperiodeen 1933—45 vil sætte sine Spor i Litteratur, Teater og Film, men det vil ikke være tilstrækkeligt til at holde Begrebet friskt, det vil med Tiden blive Historie, der vil blive overskygget af Fremtidens Problemer.

Materialet, der skal udstilles, samles i disse Dage og findes blandt andet paa Udstillinger rundt i Landet, hos Ministeriet for særlige Anliggender, Politiet, Domstolene, Retsmedicinsk Institut, paa Landevejene, ved Grænseovergangene, i Fangelejrene i hele Europa, og det skal i Genstande, Rekonstruktioner og Fotografimateriale give Nazismens Historie, Facismen i Italien, Nazismens Terror i Tyskland

for at komme til Magten, Undertrykkelsen af det tyske Folk, 5te Kolonnes Arbejde i Udlandet, Overfaldet paa de forskellige Lande og Behandlingen af Europas undertrykte Befolkning samt vise Strukturen i den nazistiske Imperialisme og endelig vise det illegale Arbejde, Frihedskampen, Udrensningen, den ændrede Lovgivning og Dommene over Krigsforbryderne.

Dette Materiale er af en saadan Karakter, at vi, der har gennemlevet Perioden, har svært ved at fatte, at det er sandt, og dette gør Opgaven saa meget vigtigere.

Materialet maa fremstilles nøgternt og autentisk uden at give Udtryk for Propaganda og Had, og Museet maa ikke staa som en Hadets Fakkelt mod det tyske Folk, der skal have en Mulighed for at blive opdraget til ordentlige Mennesker, der kan leve og arbejde med paa Europas Fremtid, men det skal for kommende Generationer staa som en Advarsel mod totalitær Magtovergivelse og Fjernelse fra Demokratiet.

Museet er ikke en afgørende Indsats for Demokratiet og et Liv i Frihed for Fremtiden, snarere en Afslutning paa en Epoke, et Punktum, idet man herigennem skulde have Mulighed for at frigøre sig for uønskede Minder om Nazismen rundt i Landet, da man saa er sikker paa, at Materialet ikke bliver tilintetgjort.

Museet skal bruges som Led i Skole-

undervisningen, og det skulde gerne høre med til Skolepligten at have aflagt mindst eet Besøg paa Museet, og det skal nok vide at sætte sine Spor.

Demokratiet maa i sig selv, gennem Valg af sine Ledere, gennem Opbygning af Samfundets Struktur og fortsat Oplysning gøre en Gentagelse af de nazistiske Tilstande utænkelige, men netop derfor maa man ikke anvende den nazistiske Arkitektur til andre Formaal end som Ramme om Nazismens Materiale og Bekæmpelsen heraf, til Studiebrug og som Led i Folkeoplysningen.

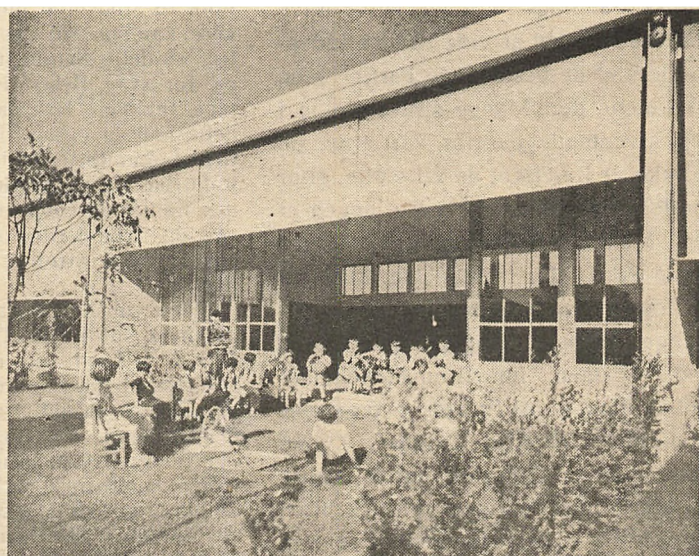
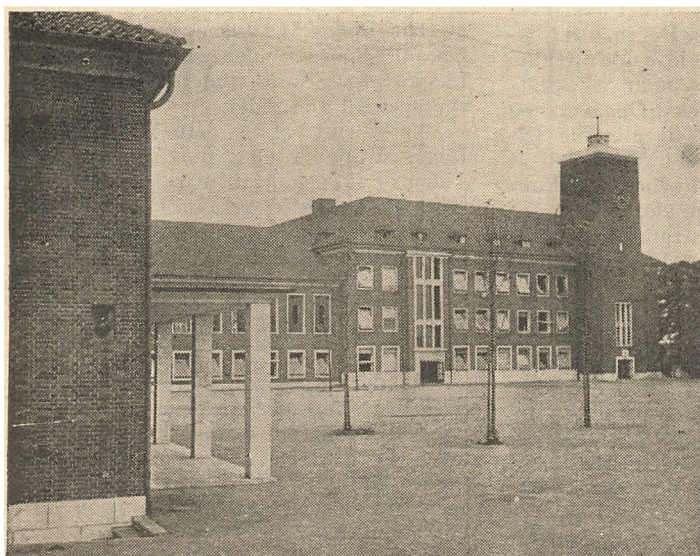
Museum i den tyske Skole og Opførelse af en ny Helhedsskole.

Redaktør, cand. mag. Elias Bredsdorff slaar i F. D. Nr. 14 til Lyd for, at det offentlige bør tage Skridt til Opretelse af dette Museum.

En Kreds af Pædagoger har henvendt sig til Undervisningsministeren om Støtte til en Forsøgsskole, som man tænker paa at indrette i Voldsherredømmets Monumentbygværk.

Var det ikke mere rigtigt, om Voldsherredømmets Borg anvendes til Museum, medens man søger Bevilling til Opførelsen af en velegnet Forsøgsskole, der i sit Anlæg giver Udtryk for de frie Skoletanker, og som derigennem vil være en Hjælp for Forsøgene, medens den tyske Skole — selv uden Spir — altid vil være en Klods om Benet paa disse.

Demokratiets Skole og Besættelsestidens Museum:

Hvad —

— er hvad?

EN FOLKEDEMOKRATISK BLOK

Andetsteds i Bladet aftrykker vi den første af en Række Artikler, hvori det nærmere fastslaaes, hvad »Frit Danmark« vil. Udvidelse af de politiske Rettigheder, Udvidelse af de sociale Rettigheder, større social Tryghed og mere ligelig Adgang til Livsgoderne — det er nogle af de Krav, som et overvejende Flertal af vort Folk i Dag staar samlet om — og vi vil i kommende Artikler nærmere præcisere, hvad vi mener med disse Krav.

Vi oplevede under Besættelsen, at de Mennesker, som mente noget med Ordene Demokrati og Frihed, sejrede over dem, der blot benyttede Gloserne. Det overvejende Flertal af det danske Folk stillede sig paa Frihedsbevægelsens Side, fordi de ønskede at hævde og forsvare Folkestyrets Aand — og vi lærte under Krigen, at Demokratiets ydre Former intet er værd, hvis de ikke fyldes med et sandt demokratisk Indhold.

Den Lære maa ikke glemmes igen!

»Frit Danmark« er af den Anskuelse, at der er saa mange og saa fundamentale Problemer, som skal og maa løses snarest muligt i Enighed af Flertallet af det danske Folk, at en bred demokratisk Samling om en positiv Fremskridtspolitik paa en lykkelig Maade vilde kunne bære disse Krav frem med tilstrækkelig Vægt. En saadan demokratisk Samling vil uden Tvivl blive hilst med Glæde af vide Kredse indenfor flere af de bestaaende Partier, men ikke alene der. Mange stiller sig jo i Dag afventende overfor Partierne, da de ikke ved, hvilket de vil støtte, eller om de overhovedet vil støtte nogen af dem. Mange føler sig svigtet af deres gamle Parti eller tvivler paa, at deres Parti overhovedet har draget den tilbørlige Lære af Krigen og Kampen mod Nazismen. Her vil en *Folke­demokratisk Blok*, hvori Frihedsbevægelsens *progressive* Kræfter indgaar, kunne virke som en Fornyelse og Befrielse. En saadan bred folke­demokratisk Blok, byggende paa bestaaende Partier, paa Foreninger, paa store faglige Organi-

sationer, paa Modstandsbevægelsens Grupper, paa Enkeltpersoner, paa de bedste Kræfter i Landets politiske, økonomiske og kulturelle Liv, en Blok, som tog haandfast paa Udrensningen og de brændende økonomiske og sociale Problemer, en folke­demokratisk Blok, hvori de forskellige progressive Anskuelser var ligeligt repræsenteret, og hvor det gjaldt om simpelthen at faa de bedste Mænd og Kvinder ind paa Rigsdagen, skulde kunne forene de »politisk hjemløse« med dem, som allerede har fundet deres Tilknnytning til et politisk Parti. Samtidig skulde der herigennem kunne komme den Fornyelse af Rigsdagens Politikere, som man fra alle Sider inden for vort Folk saa haardt har efterlyst.

Selvom det maaske ikke i første Omgang lykkes at samle alle dem, som hører hjemme i en saadan Fremskridtsblok, er der intet til Hinder for, at de progressive Kræfter, som med eller uden Bloks Hjælp bliver valgt ind paa Rigsdagen, vil kunne samarbejde om Gennemførelsen af de konkrete politiske Opgaver, hvorom man er enige.

Kan der i den nærmeste Fremtid i Danmark tilvejebringes en Samling om en progressiv Politik, som er praktisk gennemførlig, saa vil »Frit Danmark« med hele sin Styrke gaa ind for Dan­nelsen af en saadan demokratisk Blok.

Fællesskabet maa bevares

Nu da vi efter Befrielsens Festdage er gaaet ind i Arbejdets Hverdag, gælder det om, at den Fællesskabs Aand, som havde samlet Størstedelen af det danske Folk til Modstand mod vore Undertrykkere, kan staa sin Prøve. Det maatte ventes, at dette Sammenhold vilde komme ud for svær Belastning, naar vi skulde tage fat paa Hverdagens Opgaver, og dette har da ogsaa vist sig at være Tilfældet. Landbrugets Utilbøjelighed til at indordne sig under de Forhold, hvorunder Landbrugseksporten kan gennemføres, og Arbejderdemonstrationer og talrige ulovlige Strejker er Eksempel herpaa.

I den vanskelige Tid, der ligger foran os, maa splittende Tendenser ikke faa Lov til at brede sig, men alle maa have for Øje, at det for Fremtidens Skyld er ubetinget nødvendigt at bevare det uvurderlige Gode, som det Sammenhold er, der under Besættelsens tunge Aar knyttede os sammen til en Helhed. Dette Sammenhold groede langsomt frem i de første Aar, men efterhaanden som Kaarene blev haardere, voksede Fællesskabsfølelsen sig stærkere og bredte sig til stadig

store Kredse. Det medførte, at de Problemer, der før kunde danne Skel i Befolkningen, nu traadte i Baggrunden, og Mænd og Kvinder fra alle Egne og Kredse i vort Folk har gennem disse Aar staaet Skulder ved Skulder i Striden for at genvinde Friheden. Der blev ikke spurgt om politisk Anskuelse eller Erhverv, eller om man var Arbejder eller Arbejdsgiver, men kun om man var rede til at tage sin Plads i Rækken og sammen gøre den Indsats, der krævedes.

Den Fællesskabsfølelse, der har været Fundamentet i Kampen for Friheden, maa ogsaa være det Grundlag, hvorpaa et nyt Danmark skal bygges op. Selv om der nu vil melde sig adskillige Problemer, om hvis Løsning der hersker forskellige Meninger i Befolkningen, kan det aldrig blive rigtigt, at enkelte Grupper søger at ville sætte Magten i Rettens Sted for at faa deres Krav opfyldt. Den eneste farbare Vej maa være Forhandlingens Vej paa det Retsgrundlag, hvorpaa Samfundet bygges.

Det er forstaaeligt, at der er Utilfredshed i mange Arbejderhjem, og at der fremkommer Krav om forbedrede Levevilkaar, thi den Del af Arbejderbefolkningen, der ikke har deltaget i Værnerarbejde eller har været beskæftiget med de Erstatningsprodukter, hvor gode Indtjeningsmuligheder var til Stede, har haft trange Kaar, især det sidste Aar. De har vel faaet Dækning for Dyrtid i nogenlunde samme Omfang som Gennemsnittet af Danmarks Befolkning, men i de fleste Tilfælde har Købekraften dog været ringere end for saa mange andre af Landets Borgere. Dette har haft til Følge, at for de Varer, der ikke er rationeret, er Arbejderne ofte kommet til kort i Konkurrencen om Fordelingen af de sparsomme Forsyninger, og derfor findes der i Dag mange Arbejderhjem, hvor Levevilkaarene er blevet væsentlig forringet i Forhold til Tiden før Krigen.

Derfor bør Reallønnen fra 1939 ogsaa genoprettes saasnt som muligt, og dermed er der sikkert Enighed indenfor Størstedelen af den danske Befolkning. Men hvor hurtigt dette Maal kan naas, og ad hvilken Vej det kan naas, er en Sag, som ikke alene angaar Arbejderne og Arbejdsgiverne. Denne Sag angaar os alle og maa ligesom Spørgsmaalet om Landbrugets Eksportpriser løses under rimelig Hensyntagen til alle Sider.

Men Vejen til at naa dette Maal er ikke Demonstrationer eller ulovlige Strejker. Tiden er ikke inde til at rejse Krav om kortere Arbejdstid og andre Goder, som maaske Fremtiden kan bringe, saa længe Størstedelen af Europa ligger i Ruiner, og der er Brug for den størst mulige Produktion i de Lande, der som vort saa lykkeligt har undgaaet Krigens Ødelæggelser.

Kun derved, at alle her i Landet — hver paa sin Plads — er rede til efter Evne at bidrage til Produktionens Fremme og bære sin Del af Byrderne, kan der skabes Mulighed for at hæve Levevilkaarene for den Del af Befolkningen, der har størst Krav derpaa.

Ejnar Thorsen,
Ingeniør, M. I. F.

Med Vedtagelsen af Loven om en Ekstraordinær Formueopgørelse er der rettet et første alvorligt Stød mod Landets mange anonyme Bedragerere — Skattesnyderne. Det er alle de Personer, som Aar ud og Aar ind med mere eller mindre velberaad Hu kun har selvangivet en Del af deres Indtægt og Formue og derved opnaaet at vælte en betydelig Part af de fælles Byrder over paa Landets øvrige Borgere. Skattesnyderne har hidtil kunnet hygge sig herhjemme; der var intet Forhold imellem Forsyndelsen og den eventuelle Straf. Risikoen for Opdagelse var kun ringe, og skulde det gaa galt, kunde man betale sig fra det og iøvrigt slippe for offentlig Omtale. Det var kun de smaa Tyve, der stjal Morgenbrødet, eller de daarligst stillede, der bedrog Magistraten for lidt Kommunehjælp, som røg i Spjældet. Betyder den nye Lov nu et Opgør med dette Syn paa Skattesnyderne og et første Skridt paa Vej mod bedre Tilstande paa et vigtigt Samfundsomraade?

Hvad der skjules for Skattevæsenet.

Før dette Spørgsmaal besvares, vil det være rimeligt at opridsse Problemet økonomiske Baggrund. For et Efterkrigsaar kan den samlede Indkomst skønnes at ville udgøre ca. 11 Milliarder Kr., hvoraf Skattemyndighederne, saafremt den sædvanlige Praksis bliver fortsat, kun vil faa Kendskab til godt 9 Milliarder Kr., d. v. s. at der mangler ca. 15 pCt. af Indkomsterne. Den skattepligtige Formue anslaaes til ca. 30 Milliarder Kr., hvoraf kun ca. 18 Milliarder Kr. kommer til Syne, d. v. s. at der mangler over en Trediedel af Formuerne. Regner man med, at en Renteindkomst paa 4 pCt. af de skjulte Formuer ogsaa skjules for Skattemyndighederne, ses alene omkring en Fjerdedel af de skjulte Indkomster at være Renter af de skjulte Formuer. Det er derfor nærliggende først at se at faa de skjulte Formuer frem, særlig da dette kan gøres paa een Gang, hvorimod en Forbedring af Indkomstligningen kræver mere varige Foranstaltninger.

Formueopgørelse een Gang for alle.

Det er denne Forbedring af Formueligningen, som den nu vedtagne Lov tilsigter. Skatteyderne faar en sidste Lejlighed til at opgive den fulde Formue, og Myndighederne Midler i Hænde til paa en lang Række Omraader at kontrollere Skatteydernes Opgørelser. Hertil tjener Seddelombytningen, Kontrollen med Sparekasse- og Bank-

VI KAN IKKE TOLERERE SKATTESNYDERNE

Af *Ekspeditionssekretær, cand. polit.*
Viggo Kampmann

indskud og Stemplingen af Værdipapirer samt Mulighederne for ved Tak-satorer at vurdere Indbo m. v. Endelig styrkes Skatteydernes Vilje til korrekt Selvangivelse ved Indførelsen af strenge Straffe, eventuelt Frihedsberøvelse for forsættigt at meddele urigtige eller vildledende Oplysninger.

Hvor store Virkningerne af disse Foranstaltninger vil blive, kan ikke vides paa Forhaand. Med Hensyn til Seddelombytningen kan henvises til Erfaringerne fra Belgien, hvor Seddelomløbet fra Maj 1940 til September 1944 var steget fra 30 til 101 Milliarder Francs, hvoraf kun 91 Milliarder Francs blev indleveret til Ombytning i Oktober 1944. Seddelomløbet i Danmark naaede sit Maksimum i Begyndelsen af Maj 1945 med 1.707 Mill. Kr. Før Krigen var det normalt omkring 450 Mill. Kr., men i Slutningen af Marts 1940 var det steget til godt 600 Mill. Kr. I de forløbne Maaneder efter Besættelsen er det faldet til 1.124 Mill. Kr., og gaar det som i Belgien, saaledes at ca. 10 pCt. heraf ikke ombyttes, vil Seddelombytningen betyde en Gevinst for det offentlige paa over 100 Mill. Kr., hvoraf Nationalbanken skal have godt en Snes Millioner Kr. til Dækning af Udgifterne ved Seddelombytningen.

Allerede før Krigen havde der været Anledning til at gennemføre en saadan omfattende Engangsstatus, men først Krigtidens urolige Pengeforhold og Tyskernes Ødslen med vore Penge har skabt en Baggrund for Aktionens Gennemførelse, og fra alle Sider er udtrykt Ønsket om, at der kun maa blive Tale om en Engangsforanstaltning. Derimod synes ikke alle at være klar over, at Betingelsen herfor ikke alene er, at vi slipper for en ny Besættelsesperiode.

Hvis Formueligningen nu blot føres å jour og iøvrigt intet videre foretages, vil Indkomstligningen trods en mindre øjeblikkelig Forbedring som Følge af de skjulte Renteindtægters Fremkomst fortsat være utilstrækkelig, og Formueligningen vil i Løbet af en halv eller hel Snes Aar have naaet samme ufuldstændige Status som før den 23.

Juli i Aar. Skattesnyderne vil slikke deres Saar og begynde paa en frisk og blive rekrutteret fra den nye Generation. Det er derfor en uomgængelig Betingelse for, at der nu kan tales om en Engangsforanstaltning, at der findes Udvej for en saadan varig Forbedring af Indkomst- og Formueligningen, at en ny Generalstatus ikke bliver nødvendig, og at det bliver muligt effektivt at hindre de aarlige Opgivelser af for lav Indkomst.

Mere varige Foranstaltninger.

Dette synes Finansministeren ogsaa at være indstillet paa. Forelæggelses-talen i Folketinget blev saaledes indledet med følgende Passus: »Forslaget gaar ud paa Gennemførelsen af en meget omfattende Engangsforanstaltning, der maa betragtes som et første Led i de Foranstaltninger til en Forbedring af Indkomst- og Formueskatteligningen og til Styrkelse af de skattelignende Myndigheders Stilling, som blev omtalt af den højtærede Statsminister i hans Tale ved Aabningen af indeværende Rigsdagssamling«, og senere i Talen udtales: »... maa den Effektivisering af den almindelige Skatteligning, som den højtærede Statsminister bebudede i Trontalen, betragtes som en uomgængelig Nødvendighed. At man herved maa stille Forslag om Lovregler, der i Modsætning til nærværende Lovforslag er af permanent Karakter, og som tager Sigte paa en Forbedring, Udbyggelse og Styrkelse af Ligningsapparater med Henblik paa de kommende Ligninger, er en given Ting, men disse Foranstaltninger kræver længere Tids Overvejelse og Forberedelse«. Man maa derfor med Interesse se hen til disse Forslag, der ifølge Sagens Natur maa fremsættes og vedtages inden den sædvanlige Lignings Paabegyndelse i Begyndelsen af Januar 1946.

Forslaget vil formentlig følge to Hovedlinier. Dels vil man styrke Ligningsmyndighedernes Kontrolmuligheder, dels tage Straffebestemmelserne op til Revision. Disse Foranstaltninger tager direkte Sigte paa Skattesnyderne. Tillige vil det ogsaa være ønskeligt, om de Muligheder, der nu foreligger for lovligt at opgive for lave Indkomster og Formuer, bliver indsnævret. Her tænkes først og fremmest paa de ofte meget lave Skatteansættelser af f. Eks. Maskiner og andre Driftsmidler. Ligeledes tiltrænges en Revision af Værdiansættelserne for Forbrug af egne Varer o. lign. Paa talrige Omraader vil det ad denne Vej være muligt at tilvejebringe større Ligelighed i Indkomstansættelserne for Lønmodtagerne og de Erhvervsdrivende.

En saadan større Ensartethed i Behandlingen af Skatteyderne vil ogsaa paa Baggrund af forbedrede Kontrolregler og strengere Straffebestemmelser gøre det muligt mere varigt at komme Skattesnyderne til Livs gennem en Ændring af det offentlige Syn paa disse Samfundssnyllere. Det letteste vilde jo være, om Landets Borgere som Hovedregel ikke snød Skattevæsenet, fordi de selv indsaa det forkerte heri.

Den rette Placering af Skattesnyderne.

En saadan ændret Opfattelse af Forholdet mellem Borgerne og Staten naas ikke alene gennem strengere Kontrolbestemmelser og Strafferegler. Der kræves ogsaa et stort og omfattende Oplysningsarbejde. Mon Tiden ikke er inde til at begynde herpaa samtidig med de kommende Ændringer i Ligningslovene?

Oplysningen maa begynde i Skolerne og fortsættes under Ungdommens videre Uddannelse; Dagspressen, Film og Radio maa tages i denne Oplysnings Tjeneste. Baggrunden maa være et udvidet Kendskab til Skatternes Anvendelse og til hele det finansielle Samfundsmaskineri. Det maa gøres til et praktisk Eksempel paa demokratisk Optræden, at man betaler den Del af Fællesudgifterne, som er paalagt een efter Beslutning i de folkevalgte Forsamlinger. Den offentlige Mening maa ikke være til at tage fejl af, og Konsekvenserne af at fortsætte med Skattesnyderiet maa gøres helt klare. Handlingen maa brændemærkes som Bedrageri overfor andre Medborgere paa Linie med Tyveri og Bedrageri overfor den enkelte Borger.

Der er ofte rejst Angreb paa de strenge Regler om Fortabelse af Valgret for visse Kommune- og Fattighjælpsmodtagere. Det er et Spørgsmaal, om Bevarelsen af saadanne Regler i hvert Fald ikke forudsætter en tilsvarende Behandling af Borgere, der gør sig skyldige i grovere Skattesnyderi og derved placerer sig selv udenfor Samfundsborgernes Kreds.

Det maa antages, at en fuldstændig Effektivisering af Indkomstligningen vil medføre en Nedgang i Indkomstskatterne paa omkring en Snes Procent. Dette er det Beløb, som de ærlige Skatteyderne i Dag betaler for deres mindre ærlige Medborgere. Skulde det ikke være muligt at naa til Enighed om, at denne Tilstand maa ophøre ikke blot øjeblikkeligt, men ogsaa fremtidigt? Den nu vedtagne Lov om en ekstraordinær Formueopgørelse vil da blive et virkeligt første Skridt i Retning af mere demokratiske Tilstande.

EHRENBURGS ARTIKLER

Ilja Ehrenburg har paa mange Maader repræsenteret Ruslands Stemme i denne Krig. Det var en kraftfuld og lidenskabelig Stemme. Flere Gange om Ugen kom hans Artikler i den Røde Hærs Organ, »*Krassnaja svesda*« — »Den røde Stjerne«. De var et ikke ubetydeligt Vaaben i Kampen mod Fascismen, og de giver et godt Indtryk af den Maade, hvorpaa Russerne saa Krigen.

Overalt, hvor Kampen har staaet imod de reaktionære Kræfter, har Ehrenburg været med. Først i sit eget Land under Revolutionen, saa under dets Opbygning, hvorfra vi kender Romanen »*10 HK*«, senere i Spanien under Borgerkrigen (»*Mennesket lever ikke af Brød alene*«), nogle Aar efter i Paris, da Tyskerne faldt ind i Frankrig og erobrede det. I sin Bog »*Paris' Fald*« skildrer han Frankrigs Nederlag, som han saa det. Af en Mængde mindre Begivenheder fremstaar et stort og klart Billede af Frankrig i dets mest tragiske Tid. Bogen handler ikke alene om Paris' Fald. Denne elsker af Frankrig, af dets Mennesker, Kultur og Oprørsaad kunde aldrig tro, at dette var Slutningen paa Frankrigs Historie. I »*Paris' Fald*« ser vi tydeligt Konturerne af Frankrigs Genopstandelse. Da Tyskerne engang henrettede nogle franske Gidsler, skrev Ehrenburg: »Man forsøger at slukke Branden med franske Patriots Blod. Men Martyrernes Blod giver Ilden Styrke: Det er Blod og ikke Vand. Det franske Folk har lidt meget, dyrt har det maattet godtgøre sin lille Skyld, det er værd at blive elsket og højagtet. De skal aldrig dræbe Frankrig. Aldrig skal de dræbe Friheden!«

Ehrenburg naaede tilbage til Sovjet tidsnok til at opleve det tyske Overfald paa sit eget Land. Her gik det anderledes end i Frankrig. »Dette er ikke Paris og ikke Champs Elysées, men — Rusland!«

Ogsaa her var han forrest i Kampen. Med en utrættelig Energi og brændende Harmе satte han sin Pen ind i Kampen. Han opmuntrede de kæmpende, trøstede de sørgende og opildnede de svage. »Har du læst Ehrenburgs Artikel i Dag?« var et uhyre dagligdags Spørgsmaal i Krigens Sovjet. Ustandselig rejste han fra Sted til Sted, skrev Artikler om, hvad han saa, og rejste videre. Han var altid med dér, hvor der skete noget. Utallige Gange var

han i Livsfare i Kamplinien. Han var en rigtig Frontsoldat.

En af hans Artikler fra Krigens første Aar hedder »Hemmeligheden ved den russiske Modstand«. Han taler om de mange Kandestøberier, som er gjort omkring denne »Hemmelighed«. Den er efter Ehrenburgs Mening yderst enkel. Hemmeligheden er »Kærlighed, Kærlighed til Hjemmet, til Livet, til Friheden. Der findes ingen større Kraft end virkelig Kærlighed,« fortsætter han. »Dante sagde, at den kunde bevæge Himmellegerne. Vi tilføjer i al Beskedenhed, at den forbrænder de Jernvidundere, der raser mod vore Byer.« Det er Ord fra Tilbagesøgets Tid. Senere skabte den samme Følelse andre Jernvidundere og drev dem frem mod de tyske Byer.

*

I Juni 1942 skriver Ehrenburg: »Det var for et Aar siden. En almindelig Juninat i Moskva. Menneskene drømte om Ferie. Det var Lørdag Aften, og i Klubberne dansede Ungdommen. Moskva vaagnede sent, og Moskvaboerne sad ved Morgenbordet, da Speakerens oprørte Stemme brød den hede Sommermorgens Stillehed. Vi fik at vide, hvilken Nat det havde været.

Krig!

Ordet lød uvant, som det første Brøl fra Sirenerne.

Et Aar er gaaet, og dette Ord er blevet levende.«

»For et Aar siden,« skriver han videre, »før Krigen, var den Røde Hær en Del af Staten. Ved Siden af den var Fabrikker, som vævede blødt, smukt Tøj, Skoler for Filosofer og Gartnere, fredelige Digtere, ærværdige Lærde. I Dag er hele Rusland den Røde Hær.«

»Ved Fronten staar en Generation, som ikke drømte om Krig. Den troede paa Folkeforbrødring. Rørt læste den Barbusses og Remarques Romaner og havde Medlidenhed med det lidende tyske Folk.« Men Medfølelsen forsvandt: »Og nu flammer et glødende Had imod Fjenden fra Ruslands Hjerte.« Men hvorfor hader vi Tyskerne? spørger Ehrenburg. »Vi hader Tyskerne, fordi vi maa slaa dem ihjel, fordi de tvinger os til at slaa dem ihjel.«

I Rusland bor mange Folk. Der tales 180 forskellige Sprog i Landet. En Jæger fra Bajkal-Søen forsvarer Staraja Russa, en Bonde fra Dagestan er med til Erobringen af Rshev. I Sovjetrusland findes ikke den sædvanlige Nationalfølelse. Det er en anden Slags Nationalfølelse, som gør, at alle de mange Nationaliteter i Fællesskab kan bygge deres Land op og forsvare det mod Fjenden. I en Artikel henvendt til Sverige skriver Ehrenburg: »Da jeg engang besøgte Nordsverige, fortalte man mig, at der havde staaet russiske Soldater engang i Omegnen af det Sted, hvor jeg opholdt mig. Jeg har mange Gange været i Pollava, men dér husker ingen længere den svenske Invasion. Man kan ikke leve paa krigshistoriske Minder.« Et andet Sted hedder det om den russiske Nationalisme: »Vi forsvarer ikke blot Tolstoj og Mussorgskij mod Hitlers Soldater, men ogsaa Goethe og Beethoven.« Og til det neutrale Sverige siger han: »I de befriede Landsbyer ved Rshev saa jeg for nylig Kvinder, der bar nummererede Træplader. Naar vi fjerner de skammelige Træplader fra de befriede, saa kæmper vi ikke bare for os selv, men ogsaa for andre Folk, for Europa, for Menneskeheden. Det vil jeg

gerne sige til Svenskerne. Hjertet er ingen Stat. Hjertet er ikke neutralt.«

Tyskerne optager selvfølgelig en central Plads i Artiklerne. Han angriber dem ofte ganske overordentlig voldsomt. Han taler om »Gretchen, der talte om Spræng- og Brandbomber, som om det var Forglemmigejer«, og han kommer ind paa Tyskernes Hensigter med Rusland. Han citerer nogle aabenhjertige tyske Udtalelser fra Krigens første Aar om Kolonisering af Rusland og den Slags. »Alt dette,« tilføjer han, »siges klart og tydeligt, denne Gang uden hyklede Ord og uden at Sibeliuss Valse paaberaabes.«

Ehrenburg hørte til de russiske Skribenter, der meget længe og energisk krævede en anden Front. »Det er sikkert godt at være forsigtig, men Storbritannien og Amerika kan tabe alt i deres Forsigtighed: hverken Kanalen eller Verdenshavene kan erstatte den Røde Hær.« I det hele taget var han sommetider lidt skeptisk overfor Ruslands Allierede. Kort før Tysklands Sammenbrud kommenterede han Meddelelsen om, at en By i Vest havde overgivet sig per Telefon til Amerikanerne, ved at sige: »Königsberg overgav sig ikke per Telefon. Vi erobrede Königsberg!« Denne Artikel blev for øv-

rigt imødegaaet af Chefen for det kommunistiske Partis Propagandaafdeling, Aleksandrov, som mente, at Ehrenburgs Angreb paa de Vestallierede var uberettiget, samt at han var for ensidig i sit Syn paa Tyskerne.

Ehrenburg afskyer Forrædderne og Overløberne. Han angriber ustandselig Pétain og Laval. Ordet Quisling er det laveste, han ved. Om Knut Hamsun skriver han i en Artikel, han kalder »Slaveriets Forsvarer«: »Vi har alle læst og elsket Knut Hamsuns Romaner. I sin Alderdom er denne store Forfatter blevet en lille Politiker. Han har forraadt »Victoria« for Quislings Skyld, afsvoret sig »Pan« for Wotans Skyld. . . . Tyskerne har erobret mere end ti Lande, men i alle dem har de kun kunnet finde én berømt Forsvarer — Hamsun. Vi har ikke til Hensigt at fornægte hans litterære Begavelse. Vi agter ikke at brænde hans Romaner. Men Forfatteren Hamsun findes ikke mere. I Stedet for er der én, som plagierer.« Men Ehrenburg kan ikke forstaa det. »Hvorledes kan en berømt Forfatter forsvare Slaveriet, forherlige Hitlerismen, begaa Forrædderi?« spørger han. »Svaret finder vi i Hamsuns Biografi. Hamsun hadede Fremskridtet, og det forekom ham, at Hitler var en Slags Himlens Gave, en Gendarm, der var i Stand til at bremse Naturens Gang. Hvad indebærer Fascismen for Hamsun? Først og fremmest et Oprør mod Fremskridtet, mørke Naturelementer i Stedet for Fornuft.«

*

Efterhaanden rykker Fronten atter tilbage. Den Røde Hærs Offensiver skrider fremad. Fremad til Sejren. Ehrenburg priser de russiske Soldaters Mod og Tap- perhed og siger: »Allervigtigst for Sejren er den menneskelige Værdighed, Følelsernes Mødenhed og Viljens Staal.«

Han giver gribende Skildringer fra de tilbageerobrede Byer. Han har besøgt dem. Det er frygtelige Vidnesbyrd om de uhyggeligste Forbrydelser. Efter Warszawas Erobring skrev han en Artikel, der hed »Til Berlin«. Han fortæller dér om Dødslejren i Maidanek, hvor 1.300.000 Mennesker blev aflivet. »Det bliver ikke let at gaa til Berlin,« siger han, »men det er lettere at tage Berlin end at se Maidanek.«

Nu er Berlin taget. Men Ehrenburg er stadig Frontsoldat. Krigen er forbi, men han er stadig dér, hvor der kæmpes. Nu vil han sætte hele sin Energi ind i den nye Kamp, Kampen for Fremtiden. Og hans Pen vil gøre nye Indsatser paa nye Fronter.

Ehrenburg slutter en af sine Artikler med Ordene: »Meget har vi tabt i denne Kamp, men til en ny og lykkeligere Generation skal vi give Menneskelighedens Tanke, Lys og Samvittighed i Arv.«

Meir Feigenberg.

Ilja Ehrenburg.

LÆSERNE HAR ORDET

Misbrug af Taalmodigheden.

Nu er Humørkrisen snart ved at naa Klimaks. Den skønne Stemning fra Dagene efter 5. Maj er forsvundet, og kun Skyggerne ses, de meget store, sorte Skygger. Hvorfor bliver man dog ved med alle de bittesmaa Naalesatik, som til sidst skal des-avouere Modstandsbevægelsen helt? Hvorfor er Pressen sig ikke sit Ansvar bevidst? En Tilskuer maa jo tro, at der ligger Politik bagved, at der, ligesom næsten altid — naar det drejer sig om politiske Forhold her i Landet — er afsluttet en Studehandling, hvor Prisen er Modstandsbevægelsens Popularitet.

Vi har da kun eet Spørgsmaal, som vi gerne vil rette til de anonyme, og dog saa velkendte, Angribere. Hvorfor griber I jer ikke i jeres egen Barm? Hvor blev jeres Indsats af?

Hvorfor var der ikke een eneste Avis, som nægtede at bringe Opsatsen med Kaj Munk og Fiskehandleren — en af de mest infame Slyngelstreger over for dansk Presse og danske Læsere — for ikke at tale om hele Danmarks Befolkning, for hvem Kaj Munk var mere end et Navn?

Hvorfor var der ikke ved samme Lejlighed een eneste, der løftede sin Stemme til Protest mod det famøse Opraab til Befolkningen med Fordømmelse af Attentaterne?

Alle I, hvis Retlinethed, Tro, Haab og Kærlighed til Fædrelandet lagde den dyrebare Spire til Modstandsbevægelsen — NEJ, nu maa det snart være nok. I var ved at dø af Forsigtighed, men Danmarks 45.000 Unge gav Svaret. Og de, der gav deres Liv eller Helbred, de gjorde det for Danmarks Skyld, det Danmark, som I er ved at lede ind i de gamle — aa, saa sørgelige — Baner. Ja, der er mange, som hæster, hvor de ikke (aldrig i Livet) har saet.

Hjalmar Petersen.

Brev fra et Landsogn.

Vi har her i Kommunen en bevidst Nazist; det lægger han ingenlunde Skjul paa, og som saadan har han ogsaa optraadt under hele Besættelsen. Han er ikke egentlig Værnemager, i det mindste ikke i større Stil. Han »praler« blot af sin »Nazisme« ved enhver Lejlighed. Den 9. April 1940 hilste han de tyske Soldater med »Heil Hitler« og opstrakt Haand, da de stoppede op ved ham paa Landevejen for at orientere sig; han taler haanligt om »Blikflagsdanskere« o. s. v. og erklærer stadig, at hans Syn paa Tyskerne og Nazismen ikke har ændret sig. — Men nu kommer det mærkeligste. Da Manden er ret veltalende og meget paagaende, var han før 9. April valgt ind i Bestyrelsen for baade Mejeri og Brugsforeningen, ja, endog tilsidst som Formand; nu vilde man vel andre Steder straks have tjernet saadan en »ildelugtende« Person og henvist ham til en mere ubemærket Tilværelse, men her foretager man sig intet, og da han forleden fyldte 50 Aar, fejrede de to Institutioner ham ved Flagning og Taler ved en Frokost i hans Hjem. Selv Byens Skolelærer, der selv regner sig for »en god Patriot«, men som altid rask betegner anderledes tænkende som »uldne«, traadte op og hyldede Nazisten i en lang

Tale, blot fordi de tillædig sidder sammen i Brugsforeningens Bestyrelse. — Kan man det?

Lotte.

Svigter Domstolene

Udrensningen?

Lige fra V-Dag har der fra Modstandsbevægelsen lydt Røster om, at Udrensningen trak for længe ud, og da Dommene begyndte at komme, blev der hævdet, at overbeviste Landsforrædere og Stikkere blev frikendt. Den, der skriver dette, har hidtil været af den Opfattelse, at det danske Retsvæsen nok skulde gaa baade til Bunds og til Tops og øve fuld Retfærdighed, samt at Utilfredsheden skyldtes en Stemmingsbevægelse og et ensidigt Syn paa Tingene. Man kan jo ikke regne med, at Folk, der har været underkastet Tortur eller paa anden Maade har lidt Uret, ser uhiidlet og upartisk paa Sagerne.

Imidlertid viser det sig nu, saa vidt det kan bedømmes paa Grundlag af Pressens Opgivelser, at det ikke er i enkelte isolerede Tilfælde, som kan skyldes særegne Forhold, at Folk, der har gjort sig skyldige i Angiveri eller har været i Krigstjeneste hos et Land, der var i Krig med Danmark, bliver pure frikendt eller idømt latterlige smaa Straffe, og det kan da ikke være rigtigt. Er det Loven eller dens Fortolkning, der er gal? og savner Modstandsbevægelsens Regeringsmedlemmer Evne og Vilje til at gribe ind?

Reglen om, at Folk, der er gaaet i tysk Tjeneste før den 29. August 1943, er uskyldige i Landsforræderi, fordi Regeringen havde anbefalet dette, kan ikke være rigtig; er det ikke snarere saadan, at baade de paagældende og den daværende Regering er Landsforrædere? Hvorfor er der ikke straks rejst Rigsretsanklage mod Scavenius og alle hans Ministre? Den parlamentariske Kommission maa anses for en Utilbørlighed. Man har i hvert Fald aldrig før i dansk Retspraksis brugt, at en Mand selv kan være med til at udvælge sine Dommere — og oven i Købet vælge dem blandt sine Kolleger og Omgangsfæller.

Værnemagerloven er ikke, da dette skrives, offentlig tilgængelig; men efter hvad der er oplyst i Radioen, skal de paagældende kunne idømmes Bøde og Frihedsberøvelse. Derimod synes der ikke at være Tale om Konfiskation af det indtjente Beløb. Under normale Tilstande kunde Folk, der gjorde sig skyldige i svigagtige Forhold — f. Eks. Toldsvig — idømmes Straf foruden at faa det omhandlede Beløb — endda Bruttoheløbet — konfiskeret. Skulde virkelig Værnemagerne behandles mildere end Smuglere?

J. M. Jakobsen, Roskilde.

Distriktsbestyrer ved Hedeselskabet.

Blev de danske Søfolk svigtet?

Jeg ved ikke, med hvilket Kendskab Begyndelsesparagrafen under denne Overskrift er skreven i »Frit Danmark« for 22. Juni. Man kan ikke se, om det er Redaktionen, stud. mag. Peter Rohde eller Herr Børge Møller, der er ansvarlig derfor. Saa vidt mig bekendt var ingen af d'Herrer i Storbritannien i April 1940, og de kan derfor ikke fyldestgørende dømme om det uhyre Arbejde, der under store Vanskeligheder udrettedes af de danske Embedsmænd i Udenrigstjenesten i London.

Da Herr Børge Møller, som flygtede fra Antwerpen til Storbritannien i Sommeren 1940, særlig angriber Generalkonsul Rottbøll, vil jeg tillade mig at fremhæve den meget store Indsats Generalkonsulens personlig og Generalkonsulatets Personale, i Krig som i Fred, har udøvet for alle Søens Mænd, Officerer, Mandskab og Fiskere, men Generalkonsulen gør sit Arbejde med Klogskab og Dygtighed uden at trænge sit Navn frem for Offentligheden.

Som Embedsmand er Generalkonsulen — selv om han ønskede det — forhindret i at besvare Herr Børge Møllers grundløse Beskyldninger, men det er kun fair, at »Frit Danmark«s Læsere lærer de virkelige Forhold at kende.

Erik Schacke,

Royal Danish Consulate, Edinburgh.

Berettiget Kritik.

Siden Sommeren 1943 har jeg regelmæssigt læst »Frit Danmark«, og jeg betragter det som det fineste illegale Blad, der udkom herhjemme. Da det efter Befrielsen tortsatte som Ugeblad, tegnede jeg straks Abonnement paa det gennem min Boghandler, og det er med Spænding, jeg hver Lørdag henter det for at se, hvilke Problemer der nu sættes under Debat. Det har glædet mig at læse de saglige og oplysende Indlæg om Tidens vanskelige Spørgsmaal, men en enkelt lille Svaghed blander en Draabe Malurt i Glæden.

Jeg tænker hermed paa den Kendsgerning, at flere af de i sig selv fortrinlige Artikler ikke kan læses af den almindelige Mand. De bærer alt for tydeligt Præg af at være skrevet af Akademikere og for Akademikere. Det er en Svaghed, som let kan blive skæbnesvanger for Bladets Popularitet, om den ikke rettes. Det vil føre for vidt at diske op med alle de Eksempler, jeg er stødt paa, men jeg skal nævne nogle enkelte fra de sidste Par Numre for at belyse, hvad jeg mener.

I Nummer 8 er det især Helmuth Gottschalks Artikel, som er faldet mig for Brystet. Den formelig vrimler af Fremmedord og latinske Vendinger: konciliant, national-

egoistisk, immanent, eminent, Restituering, Ambitioner, Kotyme, Resourcer, status quo, ceterum censeo, for blot at nævne enkelte af de værste. Folk lorstaa ikke disse Ord. De maa erstattes med nogle mere almindelige, og jeg foreslaar Redaktionen at anmode alle Bidragydere om selv at sørge for det. Hvis en saadan Henvendelse ikke giver tillfredsstillende Resultater, kunde Redaktionen uden videre oversætte de »svære« Ord eller i det mindste anføre Meningen i en Parentes bagved. — Christmas Møllers Artikel lider ganske vist ikke af de samme Fejl, men den virker tung og pletvis taaget. Hvad menes der f. Eks. med, at Neutralitetspolitikken »døde for den døde«? En lidt søgt Spøg, forekommer det mig. — I Nummer 7 anvender Jonas Collin et Ord som disculperer og en latinsk Sætning: semper aliquid haeret. I hvert Fald 99 pCt. af Læserne har ingen Forudsætning for at forstaa Meningen, og mange vil med Rette ærgre sig over, at Manden ikke kan udtrykke sig paa Dansk.

Endelig vil jeg gerne fremhæve den Begejstring, hvormed Bidstrups Tegneside modtages ikke blot af Undertegnede, men af alle de »Frit Danmark«-Læsere, jeg kender. Det er velgørende med lidt satirisk Humor midt i al Sagligheden.

Med venlig Hilsen og Tak for det storartede Blad.

Deres kritiske Læser,
stud. mag. Torkild Melson.

Svar:

Kære stud. mag. Melson! De har ganske Ret i Deres Kritik — det er en Uting med de mange Fremmedord og latinske Citater i et Blad, som henvender sig til en bred Læsekreds. Vi skal gøre vort for at undgaa dette i Fremtiden. Re d.

Ebba Schou og de Statsløse.

Naar man ser den Iver, hvormed Ebba Schou og ligesindede agiterer for de Statsløses Udvisning fra Danmark, skulde man tro, at det drejede sig om et Problem af største Betydning baade for den danske og den tyske Stat.

Ebba Schou gør sig til Talsmand for en ny Folkeflytning ud fra den Betragtning, at

Emigranterne bør være med til A1-nazificeringen af det tyske Folk. Fra anden Side udtales Ængstelse for stigende Arbejdsløshedstal, hvis Emigranterne faar Arbejdstilladelse. Betragter man imidlertid nedestaaende Tal, vil man maaske indse, at der næppe er Grund til at imødesee de Statsløses Forbliven her i Landet med saa megen Bekymring.

Før 1933 fandtes der i Danmark 411 Statsløse. Som Følge af visse Begivenheder i Udlandet ankom i Løbet af de følgende 10 Aar yderligere ca. 2000 statsløse Flygtninge, hvorimellem Tyskere, Polakker og Tjekker. — 1943 flygtede 1895 af disse til Sverige. Med Undtagelse af omtrent 400, der enten forblev i Sverige, eller rejste direkte derfra til Palæstina, Tjekiet eller oversøiske Lande, er de nu vendt tilbage til Danmark. Ca. 1100 af disse Statsløse er Jøder, hvoraf igen 175 Børn under 15 Aar, 90 er over 65 Aar og ca. 125 er gifte Kvinder, der ikke ventes at ville gaa danske Kvinder i Bedene paa Arbejdsmarkedet. De arbejdssøgendes Tal anslaaes til 560.

Ifølge Politiets Oplysninger skulde det samlede Antal Statsløse i Danmark i Øjeblikket være ca. 3600. Det maa formodes, at de fleste af dem er kommet hertil i Løbet af Foraaret fra Koncentrationslejrene og Randstaterne. Sandsynligvis ønsker de fleste af disse sidstankomne at vende tilbage til deres Land, med mindre de er Nazister og SS-Folk fra Randstaterne — eller Jøder fra Tyskland.

Her er det fristende igen at gøre Brug af Ordet »blaaøjet«. Det er nemlig blaaøjet at tro, at et gennem 20 Aar velnæret Racehad kan forsvinde fra den ene Dag til den anden. Det kan ikke nytte noget at tage Skyklapper paa, bandlyse Ordet »Race« og proklamere, at med Jødestjernen forsvandt ogsaa Antisemitismen fra det besejrede Nazityskland. Tværtimod! Racehadet er nu ved Fredsslutningen stærkere end nogensinde i den saakaldte civiliserede Verden.

Spørgsmaalet om de Statsløses Adkomst til dansk Statsborgerskab har 2 Sider: en praktisk og en human. Vil en evt. Forøgelse med 1/2 Promille betyde en Byrde for det danske Folk, eller tør man haabe paa en muligvis værdifuld Forøgelse? Kan man vente, at de Statsløses evt. pædagogiske Indsats i Tyskland vil faa nogensomhelst afgørende Betydning? Og: kan man forsvare at jage en Gruppe Mennesker, hvis Udseende stadig er »forskelligt«, tilbage til det Land, der har haft saa altfor stort Held i sine Bestræbelser for at udrydde dem? Er det ikke en lille Smule paradokxalt at hævne sig paa Nazismens Ofre. — Ina Haxen.

overbevise det danske Folk om, at ikke blot var en aktiv Modstand mod den tyske Besættelse mulig og til stor Nytte set fra et militært Synspunkt, men den var en bydende Nødvendighed for et demokratisk Danmarks Fremtid. Denne Linie blev under betydelig Modstand ført frem til en afgørende Sejr den 29. August 43. Paa Grundlag heraf og den deraf følgende aktive Sympati fra Størstedelen af det danske Folk kunde Frihedsbevægelsen i de kommende Aar udvikle sig yderligere og paa bredere Basis. Sabotagen steg, og de væbnede Styrker blev organiseret og uddannet med 2 væsentlige Opgaver for Øje, nemlig med Vaaben i Haand at medvirke til Danmarks militære Befrielse og for det andet at sørge for en værdig, men beslutsom Overgang fra Besættelse til demokratisk Frihed.

Løsningen af de rent militære Opgaver er vurderet og vurderet højt af de Allierede i officielle Udtalelser. Den anden Opgaves Løsning er endnu ikke afsluttet, og det er her Frihedsbevægelsens Modstandere fra forskellig Side forsøger at forplumre Værdene.

Naar man tager i Betragtning, det Kaos en Overgang fra Besættelse til Befrielse medfører, naar man tænker paa de bundne Kræfter, der pludselig efter 5 Aar kom til Udfoldelse, og naar man sammenligner med andre befriede Lande, har man Lov til at fastslaa, at Overgangen skete paa en værdig Maade takket været de organiserede og disciplinerede Frihedskæmpere. Noget anderledes stiller Forholdet sig, naar man ser paa, om Overgangen har været beslutsom. Det væsentligste Spørgsmaal er her Spørgsmaalet Udrensning. Frihedsbevægelsen mener ikke, at denne er effektivt og tilstrækkeligt gennemført, og talrige er de Protester og Krav til Fremtiden, der atter og atter og med stor Kraft bliver ført frem fra alle Sider af den danske Frihedsbevægelse. Men det er ogsaa her Frihedsbevægelsens Modstandere sætter ind og paa alle tænkelige Maader forsøger at sætte Lus i Skindpelsen.

Spørgsmaalet Udrensning er ikke et Spørgsmaal om Hævn eller Håd fra Frihedsbevægelsens Side.

Spørgsmaalet har to Sider. For det første drejer det sig om en retfærdig Afstraffelse af de Landsforrædere, der paa grov Vis har forbrudt sig mod Danmark under Besættelsen. Men dernæst har det en anden og paa længere Sigt langt vigtigere Side, nemlig Spørgsmaalet om at værne og sikre Demokratiet.

Utilfredsheden og Usikkerheden for Øjeblikket hviler paa to Ting.

ER FRIHEDSKAMPEN SLUT?

Af Reservekirurg, Dr. med. Teit Kærn, Frit Danmarks Repræsentant i den militære Københavns-Ledelse.

Frihedsbevægelsens væbnede Styrker vil for Størstedelen blive sendt hjem midt i denne Maaned. I de senere Maaneder har de været udsat for systematisk Mistænkeliggørelse fra forskellige Sider, Episoder er pustet op til principielle Ting, og alt er gjort for at forplumre de klare Linier i Frihedskampen. Der er derfor Grund til

paany at trække Linierne op for Frihedsbevægelsen, dens Resultater og naturnødvendige Krav til Fremtiden.

Modstandsbevægelsen i Danmark var fra sin spæde Begyndelse ikke blot en Modstandsbevægelse i Betydning af Modstand mod den tyske Besættelse, men den var en Frihedsbevægelse, hvis Maal fra den første Dag var klart formuleret som et frit og et demokratisk Danmark. Paa det Grundlag blev den illegale Bladpropaganda ført. Dens Opgave var at oplyse og

For det første en manglende Tillid til det danske Retsmaskineri. Størstedelen af det danske Politi har i de sidste Aar ydet et værdifuldt og loyalt Arbejde i Frihedsbevægelsen, men store Kredse af Befolkningen har ikke glemt den haardhændede Linie overfor Frihedsbevægelsen de første Aar, og det er derfor forstaaeligt, at Tilliden ikke er fuldkommen, og visse Politikredses Ulyst til at samarbejde med Modstandsbevægelsen i den allersidste Tid har ikke gjort det nemmere at bevare Tilliden. Dernæst er der i meget store Kredse af Befolkningen en forstaaelig Mangel paa Tillid til den danske Dommerstand. Ingen er uenige i, at Domstolene skal være uafhængige, men den Kendsgerning, at den samlede Dommerstand under Besættelsen rettede sig efter den officielle Mening, formet under tysk Tryk, og en aabenbar forkert Grundlovsfortolkning af Højesterets Præsident, har ikke været det bedste Bevis for den danske Dommers Uafhængighed. Det er derfor ret og rimeligt, at Domstolenes Afgørelser sættes i Søgelyset i offentlig Debat, og motiveret Kritik af disse har saa langt fra noget med nazistiske Tilbøjeligheder at gøre, men er et sandt Udtryk for et virkeligt Demokrati.

Men dernæst skyldes Utilfredsheden, at Udrensningen er blevet et juridisk Problem. Og det er den ikke, den er et Problem om Demokratiets Fremtid. Prof. Jørgen Jørgensen har i en fortræffelig Artikel paapeget, at Demokratiet har Ret til at forsvare sig, at det indtil det endelige og sande Demokrati er gennemført, er nødt til at anvende de for Sejren nødvendige Midler overfor dets Modstandere, det være sig ydre som indre. Til at værne og sikre Demokratiets Fremtid og Gennemførelse er det absolut nødvendigt, at de Folk, der beklæder Nøglestillinger i offentlige og halvofficielle Embeder og lignende Steder er levende og overbeviste Demokrater. Besættelsestiden har været en afgørende og alvorlig Prøvelse paa, om man har forstaaet, hvad det vil sige at være en levende Demokrat. Kravet om Udrensning overfor offentlige Personer og Personer i Stillinger, der har Betydning for Demokratiet, er ikke blot forstaaeligt, det er absolut nødvendigt af Hensyn til Demokratiets Fremtid. Det er ikke et juridisk Spørgsmaal, de kloge og farligste kan ofte undgaa Paragraffernes Skær. Det er et demokratisk Spørgsmaal, som i mange Tilfælde ikke skal afgøres ved Straffelovene, men af Demokratiets og Folkets Ret til selv at vælge sine Medarbejdere og Tillidsmænd.

Naar Frihedskæmperne nu hjemsen-

des, betyder det ikke, at de holder op at kæmpe for de Krav, de altid har haft, men det betyder, at de — efter i en Nødssituation at have givet Staten en hjælpende Haand — gaar tilbage til den mægtige Hær af Tilhængere af Frihedsbevægelsen, som med

Glæde og Stolthed har set de væbnede Styrker udføre deres Arbejde og med Harmе og Vrede har været Vidne til de politiske Snigløb, som Demokratiets Fjender har rettet mod dem. Sammen vil de føre Kampen videre for Demokratiets Fremtid.

Genrejsningen og Frihedskæmperne

Det er ikke Spor af mærkeligt, at der er noget i os, der maa have Luft efter disse skumle og forsmædelige Aar — en dyb indædt Forbitrelse. Ellers var vi ikke danske i Sind og Skind.

Lad os sige det, som vi føler det. Der er intet Forhold — *der er intet Forhold* — mellem de Forbrydelser, de udstandede Rædsler, som de danske Frihedskæmper var udsat for indtil den 5. Maj, og paa den anden Side den silkebløde Omhu, den saakaldte Retfærdighed, hvormed Nazibønderne og deres Tilhængere nu skal overvaages og beskyttes i Tale og Diskussion, Gerning og Bevogtning i visse Dele af den danske Befolkning. Det synes saa nemt at give sit Besyv med i Sagerne — nu er der ingen Risiko.

Hvem er de da, disse bekymrede Landsmænd indenfor vort danske Borgerskab, der brænder saa varmt for Retfærdigheden? Er det mon ikke netop mange af dem, som ingen Indsats har gjort i disse fem Aar, men som nu, grebne af en skjult Misundelse, de næppe selv aner, hurtigst muligt svinger med deres Faner og uforgribelige Anskuelse som »de humane« i Landet — med det helt forsmædelige Resultat, at de bringer de Mænd i Miskredit, der gjorde den store Indsats og faktisk frelste Danmark.

Det er, som om disse stillestaaende Sjæle intet har forstaaet, som om de intet har lært eller følt. De kommer med en Retfærdighed, der bæres i forkvaklede Hænder — de er opdraget i en sovende Tid, i en svunden Idyl. Lad Tiden være inde nu til at anerkende dem, der selv var ude i Kampen, og som forstod Alvoren om Krigen i Danmark — lad dem slaa Tønen an over for Forbryderne, over Stikkerne og de falske.

Vi maa holde paa Frihedskæmpernes Ret!

Hvis der er noget, der er irrelevant i dette Øjeblik og i denne Sammenhæng, er det vel nok de gamle Paragraffer fra Idyllernes Dage, alle disse støvede Paragraffer fra Førkrigstidens ulykkesvangre Tider. Vi har vel oplevet det *virkelige* i Danmarks Skæbneliv, Indbrudet i vor gamle Fred, Krænkelsen af vor danske Ret og Ære. Da sprang de dybe Kilder ud. Thi under — ja udenfor og indenfor — den skrevne Lovlighed med sine Paragraffer gror og strømmer Folkets oprindelige Følelser, som er i Pagt med Livets Sundhed og vor Tilværelses Kærnesandhed. Hævdelsen af vor danske Værdighed! . . .

Det der skal gøres nu er Genoprettelsen af vor danske Fred og vort frie, ærlige Sindelag. Vi ønsker ikke at indrøm-

me, at Forargelsen kunde forblive ustraffet. Der er intet Forhold mellem det, vi døjede og led, og saa disse tamme Paragraf-Straffe!

Skal da ikke de, der opviglede til Forargelsen og til Forbrydelserne, selv brændmærkes i samme Forhold?

Noget saa haabløst som disse Opvigleres og Forbryderes Forbedring!

Nej, det, der kalder paa os for Danmarks Rednings og Oprensningens Skyld er ikke nogle kolde Beregninger, men det er vor retfærdige Harmes Udløsning, et Tilbageslag mod Urettens Ophav — i samme Forhold og samme Styrke, som da vi modtog Slaget, — og hvorfor? jo, for at Freden kan vende tilbage i vore oprørte Sind, for at vi endelig kan faa Luft for den Forsmædelse, der i over fem Aar har ruget over os, og forkynde for Eftertiden: saa meget koster det dem, der vil smæde Danmarks Ære og vil myrde vort Folk Liv og Frihed!

Ve dem fra hvem Forargelsen kom!
28. 7. 45.

William Thalbitzer.
Professor.

Brænd ikke de tyske Papirer!

Under Rengøring af et lille Sommerhus i Sønderho paa Fanø, der af den tyske Værnemagt har været beslaglagt og benyttet de sidste 2 Aar, er fundet en Protokol vedrørende Postforsendelser til og fra det paagældende tyske Kompagni. Denne Protokol med Indhold var lige ved at blive ofret til Baalet, hvorved Tyskernes Efterladenskaber gik op i Luer; men heldigvis blev den først bladet igennem, og det viste sig da, at den indeholdt nogle løse maskinskrevne Lister over Numre, Navne og Adresser paa et Antal danske Medlemmer af Frikorps Danmark samt af det tyske Sikkerhedspoliti.

Listerne blev omgaaende tilsendt den Frihedskæmpergruppe, med hvilken jeg staar i Forbindelse, og de er overordentlig betydningsfulde.

Jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, at der sandsynligvis rundt om i Landet, hvor Tyskerne har tiltvunget sig Husrum, vil kunne findes Efterladenskaber, som ikke bør brændes, før et nøje Eftersyn har godtgjort, at der derved intet forspildes, der kan tjene til Opklaring af, hvem og i hvilket Omfang danske Borgere har ydet Besættelsesmagten Assistance.

Der maa ikke brændes Breve, Regninger, Fortegnelser og lignende; men disse Ting bør indsendes til Frihedsbevægelsens Organisationer eller til Centralkartoteket, Politigaarden, København.

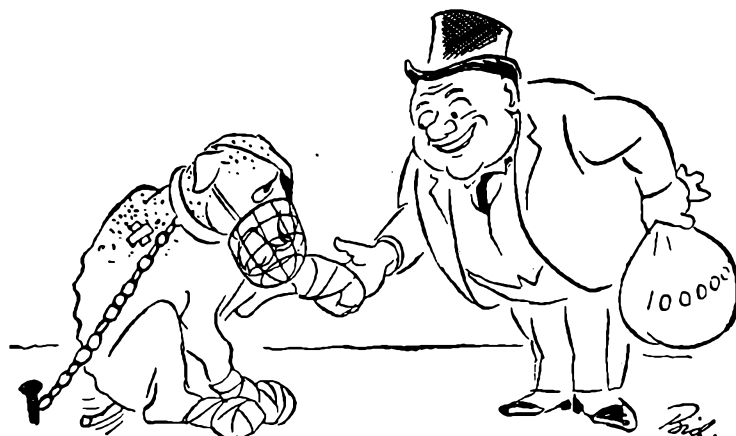
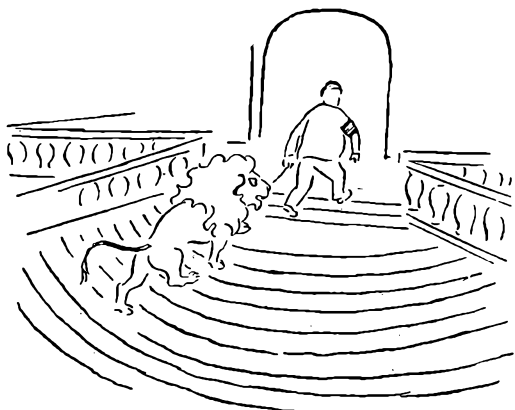
København, den 1. August 1945.

J. Termansen,
Landinspektør.

VÆRNEMAGERLOVEN

RIGSDAGEN

KRIGENS MILEPÆLE (fortsat fra Side 2)

I Februar 45 mødtes saa Roosevelt, Stalin og Churchill igen sammen med deres Udenrigsministre og Generalstabschefer i Jalta paa Krim. De akcepterede den nye Fredsorganisation og fastsatte Tidspunktet for en ny Konference i San Francisco, der skulde føre den ud i Livet.

Hovedvægten laa dog paa to Problemer, der gav Anledning til adskillig Diskussion. Det var Spørgsmaalet om Behandlingen af Tyskland og om Polen.

At Tyskland skulde tvinges til betingelsesløs Kapitulation, at det skulde besættes, at Krigsforbryderne skulde straffes, derom var der Enighed, men saa holdt Enigheden ogsaa op. Der er i England og Amerika indflydelsesrige Kredse, som ønsker at knuse Tyskland, saa det aldrig kan rejse sig mere; de vil helst kastrere alt Mandkøn, udrydde Befolkningen, berøve det dets Livsbetingelser og reducere det til et europæisk Slavesamfund.

Disse Tendenser modvirkes imidlertid af Kredse, der i Tyskland ser en Modvægt, ikke blot imod Sovjetunionen, men ogsaa mod U. S. A., hvis økonomiske Imperialisme England med god Grund frygter. Disse Kredse rekrutteres særligt fra *the Cliveden set*, der lever en formummet Eksistens efter Ordenens Stormester Neville Chamberlains Død, men lever dog altsaa og har Folk paa indflydelsesrige Poster (Hoare, Halifax). Deres Drøm er et tysk-engelsk Kondominium over Europa med Udelukkelse af saavel russisk som amerikansk Indflydelse.

De russiske Statsmænd har holdt fast ved, at man ikke kan og ikke bør prøve paa at udrydde et Folk, det er Nazismen, ikke det tyske Folk, man maa vende sit Håd imod. Man maa derfor paa den ene Side med ubønhørlig Konsekvens rense ud og straffe alle Krigsforbrydere, paa den anden maa man sørge for ikke at drive Folket til Desperation, men give det rimelige Livsbetingelser og saa iøvrigt opdrage det til at blive ordentlige Mennesker.

En saadan Opfattelse er forankret i den russiske Forfatnings § 123, hvori det hedder:

»Enhver direkte eller indirekte Indskrænkning af Borgernes Rettigheder eller omvendt Fastsættelse af direkte eller indirekte Forrettigheder for Borgerne paa Grund af Race og Nationalitet, samt enhver Propaganda, der kræver en Særstilling for Racer eller Nationaliteter eller ophidser til Håd eller Foragt for dem, straffes efter Loven.«

Denne Opfattelse findes allerede antydet hos Lenin, som i en Avisartikel »Vore Dages Hovedopgave« af 12. Marts 1918 skrev:

»»Had Tyskerne, slaa Tyskerne« — dette var og er stadig den sædvanlige, d. v. s. borgerlige Patriotismes Parole. Men vi siger: »Had de imperialistiske Røvere, had Kapitalismen, Død over Kapitalismen!««

Sæt Glosen Nazisme i Stedet for Glosen Kapitalisme, saa har vi Situationen af i Dag.

Ud fra dette Grundsynspunkt har Russerne vendt sig lige skarpt imod det golde Nationalhåd, der kun kan blive Spiren til nye Vanskeligheder i Fremtiden, og Kollaborationismen, der glider let hen over de begaaede Misgerninger. Dette Standpunkt har i det væsentlige sejret og er blevet bestemmende for den skaanselsløse Behandling af Forbryderne (i vid Forstand), men Tolerance overfor Befolkningen i Almindelighed.

Det polske Spørgsmaal har vist sig at være det farligste og vanskeligste af dem alle. Vanskeligheden kom af, at England oprindelig havde godkendt den brandreaktionære polske Eksilregierung i London, der ikke havde anden Opgave end at sætte Lus i Skindpelsen paa de allierede Magter og mistænkeliggøre Sovjetunionen i de andres Øjne.

Men Vanskeligheden gaar dybere endnu. For England havde Polen været en Brik i Spillet om Magten i Østeuropa. Den polske Stat var blevet skabt efter Verdenskrigen som et Led i det Læbælte, Vestmagterne havde bygget op om Rusland. For at sikre dette Polen med dets Voldsgrænser var England gaaet ind i Krigen i 1939. Hvad skulde det stille op? Nu stod Russerne i Polen, og imod den engelske Anerkendelse af Londonregeringen

stillede det sin af den venligtsindede Lublinregering. Jaltakonferencen blev et Kompromis paa dette Punkt: Russerne gik med til at lade Lublinregeringen omdanne paa bredere Basis ved Optagelse af demokratiske Ledere fra selve Polen saavel som fra eksilerede Polakker, men England maatte droppe Londonregeringen og anerkende Curzonlinjen som Polens fremtidige Østgrænse, d. e. overlade Sovjetunionen de hviderussiske Områder, som Polakkerne havde faaet tilkendt i 1919. For Sovjetunionen betød Overenskomsten et Skridt henimod Sprængningen af det Læbælte af fjendtligsindede Stater, det i over 20 Aar havde været omgivet af. For England betød den Sammenbrudet af dets østeuropæiske Politik fra Tiden før Krigen, men det er jo kun en naturlig Konsekvens af det anglo-russiske Samarbejde.

San Francisco Konferencen var en Fortsættelse af Arbejdet i Dumbarton Oaks og førte til den nye Fredsorganisations Fødsel. Belært af de sørgelige Erfaringer fra Geneve har man samlet den størst mulige Magt paa det mindst mulige Antal Stormagters Hænder. Det ser ikke saa smukt ud paa Papiret som det saa velmente Folkeforbund gjorde, til Gengæld er der Haab om at det vil kunne fungere og ikke bryder sammen ved første givne Lejlighed.

Som San Francisco fortsatte Dumbarton Oaks, fortsatte Potsdam Jalta. Her blev de store Problemer taget op paany efter de allerede fastlagte Retningslinjer og smedet i Form.

Og dermed er de store Konferencers Tid vel til Ende, deres Hverv overdraget »de forenede Nationer«. Det Maal, de havde sat sig, at vinde Krigen og skabe Mulighederne for en varig Fred, kan man sige de har løst, det første paa en Maade, der ikke lader Rum for Diskussion, det andet dog paa en saadan Maade, at det giver Haab for Fremtiden og gaar langt ud over, hvad man paa Forhaand havde turdet haabe af dette Makkerskab. Et og andet af de gode Forsætter er gledet stille ud undervejs, f. Eks. Atlanterhavsdeklarationens Løfte om, at alle skulde have lige Adgang til Verdens Raastofrigdomme.

Men Udviklingen er jo heller ikke til Ende endnu. Peter P. Rohde.

Tillid til Samfundet

Af Læge Brynjulf Strandberg

Dette Indlæg er formet som et Svar paa Johan Borgens Artikel i »Frit Danmark« Nr. 13. Efter Redaktionens Mening er der dog næppe noget egentligt Modsætningsforhold mellem de to Artikler, men en norsk Embedsmand kan vel næppe tale saa frit ud om danske Forhold, som en Dansker kan. Derfor er Læge Strandbergs Artikel snare et interessant Supplement til Johan Borgens Artikel.

Der er enkelte iøjnefaldende Synspunkter i Forfatteren Johan Borgens Indlæg i Frit Danmarks Nummer af 3. d. M., som jeg ikke kan lade være med at svare paa og i enkelte Tilfælde gendrive.

Der findes utvivlsomt en Del centrale Problemer, som er fælles for de forskellige besatte og krigsførende Lande, men at Problemerne skulde være identiske, med samme Oprindelse, følge den samme Udviklingslinie og kræve den samme Løsning med de samme Midler, er maaske en Tilsnigelse. Jeg tror, at det tværtimod er saaledes, at det kun drejer sig om et ensartet Fremtoningspræg, i Virkeligheden er den psykologiske og materielle Baggrund for deres Fremkomst saa forskellig, at et Sammenligningsgrundlag er illusorisk, og jeg vilde anse en dragen Lære af Metoderne og Midlerne, som anvendes andetsteds, for ikke blot at være daarlig Løsning, men for at være direkte farlig, idet man da forledes til at lade haant om Aarsagerne til Problemerne, men blot griber efter den færdige Patentmedicin og anvender denne, fordi man har set, at den havde god Virkning andetsteds. Det eneste, man opnaar, naar man ser, at den importerede Patentmedicin ikke virker, er Forundring, Ærgrelse og Irritation, hvorefter man vil kaste sig over et nyt fra anden Side opreklameret og angiveligt udmærket Stykke Patentmedicin, idet man nu har arbejdet sig saa langt væk fra Begyndelsessymptomerne, at det vil være vanskeligt (og sikkert for manges Vedkommende ikke ønskeligt) at finde frem til den virkelige Aarsag og derigennem finde frem til den effektive Behandlingsmaade.

Angaaende Tilliden til Samfundet er der ingen Grund til at tro, at denne skulde være rokket — tværtimod. Der kan desmere være Grund til at nære en vis Portion Skepsis overfor den Maade, Samfundsmaskineriet er blevet administreret paa, til denne Portion Skepsis er der saa kommet en velbegrundet Ængstelse for, at disse Forhold ikke vil blive ændret paa en saa betryggende Maade, at Tilliden til Samfundsmaskineriet (lad

os kalde det det) kan blive ligesaa vel-funderet, som Tilliden til Samfundet er.

Vi havde paa vor Vis en Vichy-Regering. En Regering, som først ansaa det for sin Pligt at gaa af paa et Tidspunkt, da det blev klart for *den selv*, at en yderligere Forbliven altfor tydeligt vilde stemple den. Det var en Regering, hvis Repræsentanter i flere Tilfælde mente, de tjente Landets Sag bedst ved at arbejde sammen med Besættelsesmagtens mest lyssky Psykopater. (Man har ihvertfald Lov at haabe, at Motivet har været dette fornemme, indtil andet bliver bevist.) Vi havde Folk indenfor samme Regering, der ikke lagde Skjul paa deres Bestræbelser (der var dog endnu flere, der lagde Skjul paa det, men som ligesaa ivrigt arbejdede imod) for at negligere Modstandsbevægelsen, paa Trods af de Resultater, samme opnaaede, Folk, der direkte modarbejdede den i Tale og i Handling, selvom Landets Stilling overfor vore Allierede daglig bedredes, og dette ikke takket være ovennævnte Regerings Repræsentanter.

— I Frankrig fører man Landsforræderisag mod Vichyfolkene.

— Herhjemme har vi nogle Sager løbende mod Hipofolk o. lign.

Naar Ungdommen, og med den store Dele af Befolkningen, nu indtager denne fanatiske Staaen-i-Giv-Agt-Stilling, som de gør, maa det for en stor Del ses i det Forhold, at man daglig er Vidne til det usmagelige Kapløb til Taburetterne og den »Smøren Klister paa allerede besatte Taburetter«, som »de gamle« udviser i Dag. Selvfølgelig deltager de direkte kompromitterede ikke i dette, men alle de, der i Kraft af, at de inlet gjorde, forvoldte stor Skade, er med. Det gælder nemlig endnu, hvad der gjaldt dengang, at den, der ikke direkte var med, han var imod. Vi ved alle, at der blev gjort store Forsøg paa, ved Hjælp af en velvillig reaktionær Presse, at stille Sagen i et skævt Lys, ved at fremholde det som en Fortjeneste inlet at have udrettet. Vi ved imidlertid ogsaa alle, at Forsøget ikke lykkedes. Der er ingen Grænser for, hvad der kan blive optaget i den velvillige Presse af den Slags Uhyrligheder, men der er en ganske bestemt Grænse for, hvilke Uhyrligheder Menigmand vil lade sig bilde ind.

Det er fortsat den samme Rigsdag, som sad dengang, og det er Resterne af omtalte Regering, som Modstandsbevægelsens Repræsentanter nu maa arbejde sammen med.

Jeg tror, det er Baggrunden for den

fanatiske Staaen-i-Giv-Agt-Stilling, som Ungdommen i Dag indtager. En Tilstand, der, ved de fortsatte Provokationer, i sig indebærer Faren for overilede Handlinger, og hvis Konsekvens kan blive et paafølgende Tab af Tillid til Modstandsbevægelsen.

Det er sikkert sandt, at Ungdommen har faaet Smag for saavel Spænding som Uregelmæssighed — det fik de gennem deres Job under Krigen — det er ogsaa sandt, at der skal kraftigere og kraftigere Stimuli til for at tilfredsstille dette Spændingsbehov. Men samtidig med dette fik de ogsaa vakt andre Sanser, nemlig Sansen for »Ret« og »Uret«, en Sans, de fik skærpet i en saadan Grad, at Uretten ikke blev taalt — den blev ganske enkelt likvideret omgaaende, der hvor man traf paa den, baade indenfor egne Rækker og udenfor, hvor det var teknisk muligt.

Hvilken Terapi skal anvendes for at faa bortelimeret Jagten efter Spænding, for at dulme Uroen og til at omsætte de vakte Kræfter til positiv arbejdsmæssig Indsats for Samfundets Vel? Sikkert ikke Propaganda for »Arbejdets Velsignelse«, saalænge Arbejdet ikke er en »Velsignelse« til Gavn for det Samfund. De skal ikke lokkes og sendes tilbage til Arbejdspladserne ved Hjælp af Propaganda, men de skal selv føle og selv erkende gennem de Resultater, der naas, at nu er Arbejdet ved Duplikatoren og ved Maskinpistolen tilendebragt i en saadan Grad, at de kan vende tilbage til de civile Erhverv. Heller ikke tror jeg, man skal vente, til de har afreageret — vente og se Tiden an, til de falder til Ro af sig selv. Det gør de nemlig ikke. Dette ser man bedst hos Modstandsbevægelsens væbnede Styrker. De blev tildelt ørkesløse Vagter, som ingen andre kunne paatage sig paa daværende Tidspunkt. Man krævede, at de skulde passe deres Vagter og være passive Tilskuere til et politisk Tovtrækkeri mellem »de gamle«, som altid modarbejdede dem, og deres egne Repræsentanter. Alt dette for at give dem Tid til at afreagere. Og hvad opnaar man? Svaret bliver: Man opnaar det modsatte.

Illegaliteten dengang var Svaret paa »Uretten« under Besættelsen. Illoyalitet, Ligeledheden, ubetænksom Fanatisme og forblommede Trusler og Sabelraslen er Svaret paa Uretten nu.

Det er, hvad der fra ansvarlig Side maa arbejdes paa: at skaffe klare utvetydige Beviser paa, at der ikke mere er Grund til Illoyalitet og til Mistillid til Samfundsmaskineriet. At Landet udadtil og indadtil bliver repræsenteret af Folk, om hvem man ved af Erfaring, at de ikke svigter, at de kender deres Ansvar overfor Folket, føler sig solidariske med dets Krav, dets Ønsker, dets Antipatier og Sympatier.

MORGENBLADET

»Morgenbladet« bragte i Søndags ligesom den øvrige Presse »Frit Danmark«s Erklæring om Modstandsbevægelsens kunstneriske Udvalgs Kompetence samt den skarpe Udtalelse fra dette Udvalg angaaende Statens Indkøb af Axel Poulsens Skulptur.

Derefter referede Bladet en Samtale med Kirkeminister Arne Sørensen, som paa Forespørgsel, om der var nogen Mulighed for, at man vilde ændre den valgte Fremgangsmaade, svarede: »Aldrig i Livet! En Regeringsbeslutning kan virkelig ikke omstødes, fordi et Par Journallister finder paa at skrive om den!«

Er det mon endnu ikke gaaet op for Arne Sørensen, at Kritiken er rejst (og sagligt underbygget) baade fra kompetent kunstnerisk Side, fra Frihedsbevægelsens Side, og fra Forældre og Kammerater til de henrettede, som skal begraves i Ryvangen.

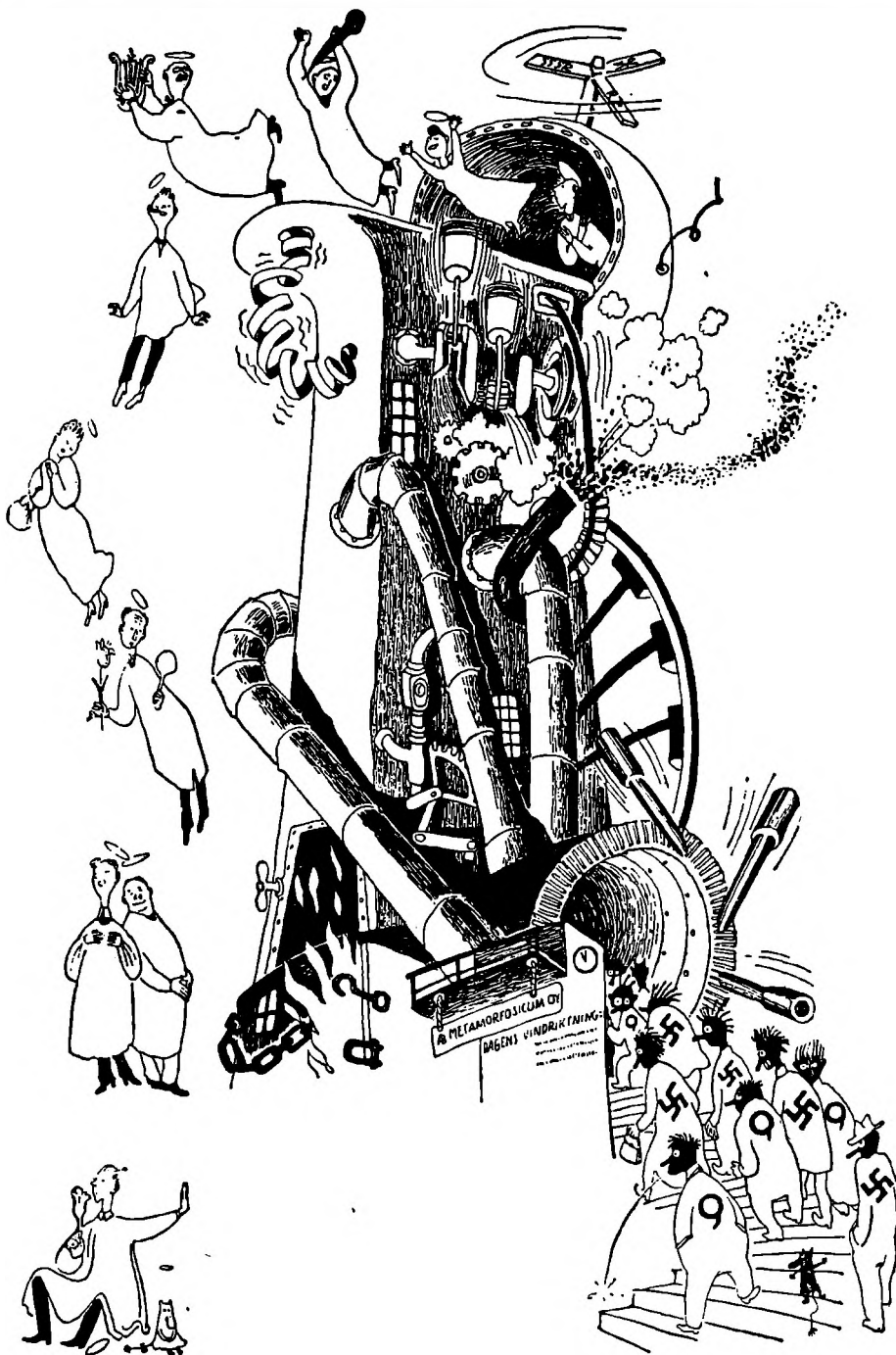
Det er en Fornærmelse at feje en saglig Kritik af paa saa flot en Maade! *br.*

Fredericia Dagblad

Pastor Erik Christensen, Fredericia, hvis Bog »Vort eneste Haab« blev anmeldt i F. D. Nr. 12 under Overskriften: »Løgnen og Gestapo« har taget til Genmæle mod denne og andre Anmeldelser i et Indlæg i »Fredericia Folkeblad« for den 7. August. Det hedder bl. a. i Pastor Christensens Indlæg:

»Jeg vilde overhovedet ikke haft Mod til at skrive det og udsende det, hvis jeg ikke selv havde oplevet det velsignelsesrige ved at holde mig til Sandheden — endogsaa overfor Gestapo! Det var nemlig ikke blot min Medfange og mig, som derigennem blev velsignet med »en god Samvittighed« under vort Fængselsophold. Der var to Personer, som vi frygtede for, at vore sandfærdige Vidneudsagn skulde komme til at skade. Den ene blev vi overhovedet ikke udspurgt om; og den anden, som vi »udleverede«, og som i Forvejen var tilsagt til at møde for Gestapo, hørte senere ikke det mindste fra dem! Begge Dele tilskrives jeg Guds direkte Indgriben.«

Er Pastor Christensen blevet mishandlet, vil ingen bebrejde ham, at han har udleveret Navne paa andre danske til Gestapo. Er han ikke blevet mishandlet dertil, har han begaaet en Forbrydelse ved at udlevere andres Navn — han kunde jo saa have holdt sin Mund! Men hans Forsøg paa at udsmykke Udleveringen som »Sandhedskærlighed«, der blev belønnet ved Guds Indgriben, er pinlig og smagløs.

Vi præsenterer her en finsk Opfindelse: en Maskine, drevet af Vindkraften, hvori Nazister og Quistinger hurtigt og bekvemt forvandles til engleagtige smaa Demokrater. Det danske Patent er stillet til Ræddighed for Landstingsmedlem Ingeborg Hansen.

HOVEDLEDELSE:

Professor, dr. phil. C. A. Bodelsen
 Redaktør, cand. mag. Elias Bredsdorff
 Fagforeningsformand Chr. Christiansen
 Redaktør Kate Fleron
 Minister Mogens Fog
 Redaktør Børge Houmann
 Reservekirurg, dr. med. Teit Kærn
 Rigsdagsstenograf Gelius Lund
 Docent Aksel Milthers
 Udenrigsminister J. Christmas Møller
 Professor, dr. phil. Arne Noe-Nygaard
 Civilingeniør, dr. techn. Chr. Ostfeldt
 Civilingeniør Ejnar Thorsen

FRIT DANMARK

Udgivet af en Kreds af Danske
 REDAKTION:

Elias Bredsdorff og Kate Fleron
 (sidstn. ansvarlig overfor Presseloven)
 (Træffes Kl. 14—16)

Redaktionens Adresse:
 Nørrevoldgade 11, København K.
 Telefon Central 15.745

Forretningsfører: LRS. Niels Andersen,
 Ny Vestergade 13

Trykt i Det Hoffensbergske Etablissement, Kbhvn.

»Frit Danmark« udkommer ugentlig og koster 3 Kr. Kvartalet. Abonnement kan tegnes paa ethvert Posthus, hos Landpostbudene eller gennem de lokale Frit Danmark-Grupper. Bladets Løssalgspris er 30 Øre.

Ekspeditionens Adresse er: Nørre Voldgade 11, København K, Telefon: Central 15.745. Abonnement kan ogsaa tegnes skriftligt eller telefonisk direkte til Ekspeditionen, hvorefter Postopkrævning for Juli Kvartal vil blive udsendt.